

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka**

dr Grzegorz Synowiec

Wrocław, 2017

SPIS TREŚCI:

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY	4
II. ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY	4
III. ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA.....	5
3.1 Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej.....	5
3.2 Uwarunkowania topoklimatyczne.....	9
3.3 Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych	9
3.4 Uwarunkowania glebowe	17
3.5 Uwarunkowania wynikające z obecności gatunków chronionych roślin i zwierząt, obszarów chronionych, obszarów cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych..	17
3.6 Uwarunkowania wynikające z jakości powietrza atmosferycznego	19
3.7 Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego	20
3.8 Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.....	21
IV. EKOFIZJOGRAFICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY	24
V. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM.....	28
5.1. Główne cele zmiany Studium	28
5.2. Kierunki polityki przestrzennej wyznaczone w Studium.....	29
VI. OCENA WPŁYWU USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	44
6.1. Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko.....	44
6.2 Wpływ ustaleń Studium na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu.....	51
VII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, ZMNIEJSZANIE LUB KOMPENSOWANIE NEGATYWNYCH DZIAŁAŃ NA ŚRODOWISKO	53
VIII. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	54
IX. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	56
X. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	57
XI. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	57
XII. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM	59
12.1. Przyjęte założenia	59
12.2. Prognoza skutków wpływu ustaleń zmiany Studium na środowisko	60
12.3. Oddziaływanie ustaleń Studium poza obszarem opracowania	62

12.4 Oddziaływania na obszary chronione przyrodniczo, w tym obszary Natura 2000.....	62
XIII OBSZARY PROBLEMOWE I KONFLIKTOWE – STWARZAJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	63
XIV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	63

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Projekt *Studium ...* opracowany został w efekcie podjęcia przez Radę Gminy Porąbka uchwały Nr XV/132/2016 z dnia 22 marca 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka.

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1405);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073).

Opracowanie *Prognoza oddziaływania na środowisko dla Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka* ma na celu dokonanie oceny skutków realizacji ustaleń Studium w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, wskazanie potencjalnie uciążliwych lub korzystnych dla środowiska ustaleń urbanistycznych i powinna stanowić integralną część opracowania Studium oraz podawać rozwiązanie poprawiające istniejący i planowany sposób zagospodarowania.

II. ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY

Obowiązek sporządzenia Prognozy, a także jej ogólny zakres, wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (art. 46 - 53). Zgodnie z nim prognoza:

- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres merytoryczny prognozy jest bardzo szeroki i obejmuje kompleks zagadnień związanych z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców i zasobów naturalnych, kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych.

W trakcie sporządzania prognozy przeanalizowano rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i pozostałe ustalenia projektu *Studium* pod kątem ich zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Analizie poddano również ustalenia projektu *Studium* dotyczące warunków zagospodarowania terenu.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz zainwestowania przewidzianego projektem *Studium* oceniano, posługując się następującymi kryteriami:

- ⇒ charakterem zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- ⇒ intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- ⇒ bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- ⇒ okresu trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe),
- ⇒ częstotliwości oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne),
- ⇒ zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- ⇒ trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewitalizacji).

Załącznikiem do tekstu Prognozy jest rysunek w skali *Studium* (1:10000).

III. ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA

3.1 Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej

Gmina Porąbka położona jest nad rzeką Sołą, w południowo-wschodniej części województwa śląskiego. Podstawowy układ komunikacyjny gminy tworzy DK52 oraz droga wojewódzka 948. Gmina Porąbka zajmuje powierzchnię 6443 ha i zamieszkuje ją 15409 osób (2015 r.). Siedzibą władz gminy jest wieś Porąbka, a gmina podzielona jest na 4 sołectwa: Bukaków, Czaniec, Kobiernice, Porąbkę, podzieloną na 2 obręby geodezyjne - Porąbka-1 i Porąbka-2.

Podział fizyczno-geograficzny

Według regionalizacji fizyczno - geograficznej Kondrackiego (1998) gmina Porąbka położona jest w prowincji Karpat Zachodnich z Podkarpaciem Zachodnim

i Północnym, w podprowincji Zewnętrznych Karpat Zachodnich. Gmina Porąbka leży na pograniczu dwóch mezoregionów - Beskidu Małego w makroregionie Beskidów Zachodnich i Pogórza Śląskiego w makroregionie Pogórza Zachodniobeskidzkiego.

Rzeźba terenu

Gmina Porąbka leży w Zewnętrznych Karpatach Zachodnich, w makroregionie Beskidów, na pograniczu 2 mezoregionów: Pogórza Śląskiego (część północna) i Beskidu Małego (część południowa). Beskid Mały Położony jest między dolinami Białej i Skawy i przecięty przez dolinę Soły, w której dominują krajobrazy zalewowych den dolin. Gmina zajmuje obszar między stokami górskimi a obniżeniami terenu w dolinie Soły. Wskutek takiego położenia, ukształtowanie terenu gminy jest zróżnicowane. Stoki górskie Beskidu Małego są dość strome, a szczyty i grzbiety zaokrąglone na skutek procesów denudacyjnych. Najwyższe szczyty górskie położone w granicach gminy to m. in.: Kocierz (879 m npm), Kiczera (831 m npm), Żar (761 m npm), Złota Górka (757 m npm), Porębski Groń (735 m npm), Trzonka (729 m npm), Bukowski Groń (782 m npm), Palenica (592 m npm), Gawranica (670 m npm), Zasolnica (556 m npm).

Dolinę Soły charakteryzuje trójkątny kształt – zwęża się ona na przedgórzu Beskidu Małego, znacznie rozszerzając w kierunku północnym. Rozciąga się (od południa): w północno-zachodniej części wsi Porąbka, przez wieś Kobiernice i zachodnią część wsi Czaniec.

Budowa geologiczna

Obszar Beskidu Małego tworzą twarde, odporne piaskowce godulskie poprzegradzane warstwami łupków. Na grzbiecie górskich i na zboczach dolin spotyka się liczne wychodnie piaskowców istebniańskich w postaci form skałkowych. Nachylenie stoków w górach jest zróżnicowane w zależności od budowy geologicznej. Szczytowe partie stoków górskich są bardziej strome od położonych niżej. Grzbiety górskie są rozcinane korytami potoków o często stromych zboczach.

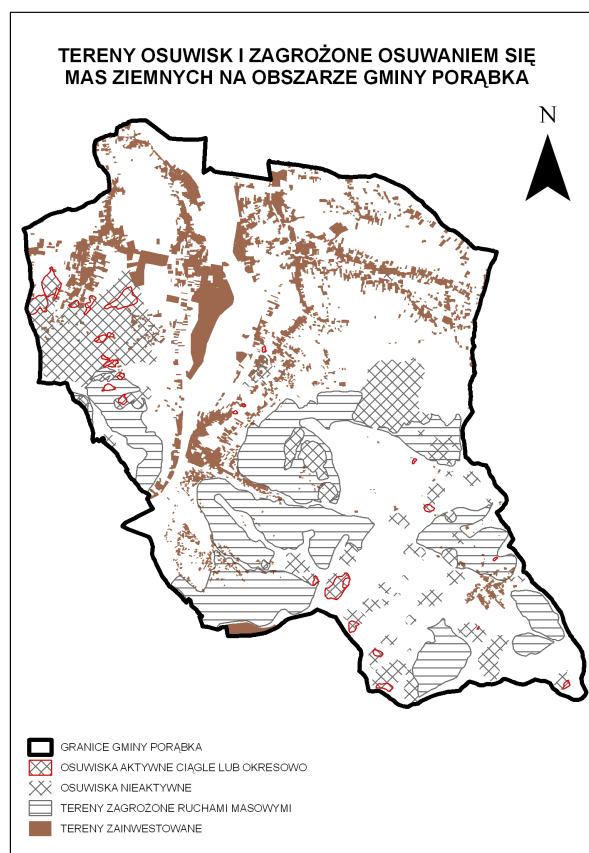
Pogórze Śląskie to część Pogórza Zachodniobeskidzkiego, zbudowana z mało odpornych kredowych serii fliszowych z wkładkami wapieni i żył skał wulkanicznych. Jego zachodnią granicę stanowi dolina Olzy na granicy z Czechami. Najwyższym wzniesieniem Pogórza jest Jasienica.

Na obszarze Gminy Porąbka brak jest eksploatowanych udokumentowanych złóż surowców. Nie ma ustanowionych żadnych terenów i obszarów górniczych. Na obszarze gminy znajduje się jedno udokumentowane złoża kruszywa naturalnego (żwiru) - „Kobiernice”, mające powierzchnię 95,988 ha. Kopalina możliwa jest do zastosowania w drogownictwie i budownictwie. Główne ewentualne zagrożenia wynikające z jej wydobycia mogą się wiązać z deformacjami powierzchni terenu oraz emisją hałasu. Złoże nadzorowane jest przez Okręgowy Urząd Górniczy w Krakowie.

Osuwiska

Według danych SOPO (systemu ochrony przeciw osuwiskowej) Państwowego Instytutu Geologicznego, na terenie gminy Porąbka występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych związanych z osuwaniem się mas ziemnych. Ich zasięgi przedstawiono na poglądowej mapie (ryc. 1).

Ryc. 1. Tereny osuwisk i zagrożone osuwaniem się mas ziemnych na obszarze gminy Porąbka (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostępnych w SOPO).



Osuwiska znajdują się przede wszystkim we wschodniej części gminy na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, zachodniej części – na południe od Bujakowa oraz na mniej rozległych obszarach w środkowej części gminy.

Największe z nich zajmują obszar na południe od Bujakowa, wychodząc znacznie poza obszar Parku i okalając zabudowania wsi. Rozciągają się aż po zachodnie i południowe granice gminy. Znaczne obszary zajmują także osuwiska na północny - wschód od Palenicy aż po granice Parku w okolicach przysiółka Pagóry oraz na południowy zachód od wspomnianego wzgórza, w środkowej części gminy, aż po okolice potoku i ulicy Wielka Puszcza. Poza tym występują jeszcze miejscowo w północnej części wsi Porąbka oraz przy zabudowaniach Czańca Górnego. Łącznie osuwiska zajmują obszar ok. 8,0521 km² (ok. 12,5 % powierzchni gminy), z czego aktywne – 0,7007 km².

Tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych występują prawie całkowicie w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, zajmując obszary przy południowo-zachodniej granicy gminy, w środkowej i południowej części gminy oraz w południowo-wschodnich krańcach i przy wschodniej granicy. Łącznie tereny zagrożone ruchami masowymi obejmują ok. 11,2045 km² (ok. 17,4 % powierzchni gminy).

W sumie obszary naturalnych zagrożeń geologicznych zajmują powierzchnię około 19,2566 km², co stanowi aż 29,9 % powierzchni gminy.

Zgodnie z obowiązującą obecnie ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemi określa się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Ponadto ustawa nakłada obowiązek określenia granic i sposobu zagospodarowania terenów zagrożonych osuwiskami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Z przepisami tymi korespondują

przepisy ustawy *Prawo budowlane*, które przewidują m.in. kontrolę projektu zagospodarowania działki lub terenu pod względem jego zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego. Projekt budowlany powinien zaś, w zależności od potrzeb, zawierać wyniki badań inżyniersko-geologicznych oraz geotechniczne warunki posadawiania obiektów budowlanych. W dniu 8 stycznia 2004 r. Sejm RP uchwalił ustawę o zmianie ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zgodnie z nowelizacją pierwszej z wymienionych ustaw, zasady zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku ruchów masowych ziemi określać się będzie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ustawa zobowiązywać będzie starostów do prowadzenia rejestru zawierającego informacje o terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenach, na których takie ruchy występują. Nowelizacja ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przewiduje natomiast m.in. nałożenie na właścicieli gruntów stanowiących użytki rolne oraz gruntów zrekultywowanych na cele rolne obowiązku przeciwdziałania ruchom masowym ziemi. Określa szczególne przepisy dotyczące rekultywacji gruntów zdegradowanych w wyniku osuwisk. Odpowiednio starosta, dyrektor regionalnej dyrekcji lasów państwowych albo parku narodowego będzie miał prawo nakazać w drodze decyzji administracyjnej właścicielowi gruntów zagrożonych osuwiskami, zalesienie, zadrzewienie, zakrzewienie lub założenie na takich gruntach trwałych użytków zielonych, za zwrotem kosztów nasion i sadzonek.

Generalnie wprowadzanie nowej zabudowy na tereny osuwiskowe powinno być zabronione, zwłaszcza w sytuacji, gdy większość osuwisk karpackich jest obecnie nieaktywna i wszelka ingerencja w stabilność stoku może powodować reaktywację starych osuwisk. Przyczyną reaktywacji lub powstania nowych osuwisk w terenach predysponowanych może być podcięcie stoku w wyniku przekształceń powierzchni ziemi przed posadowieniem zabudowy mieszkaniowej, podcięcie stoku w wyniku budowy drogi lub innego liniowego elementu infrastruktury technicznej, zmiany sposobu użytkowania gruntów na stoku (wylesienie, intensyfikacja upraw), zmiany stosunków wodnych na stoku (odwodnienia, regulacje, melioracje), dociążenie stoku w wyniku lokalizacji składowiska, podcięcie stoku w wyniku prowadzonych prac wydobywczych (kamieniołomy, żwirownie), podcięcie stoku w wyniku procesów powodziowych (podmycie skarpy, erozja boczna).

Uwarunkowania geotechniczne

Podłoże budowlane większości obszarów gminy stanowią utwory czwartorzędowe. Jedynie na wierzchołkach i zboczach pogórskich podłoże budowlane stanowią lokalnie skały fliszu karpackiego. Warunki posadowienia w rejonie występowania pokryw lessowatych i lessopodobnych glin zwietrzelinowych są zróżnicowane i zależą w dużym stopniu od nachylenia stoków i predyspozycji do powstawania ruchów masowych. Ogólnie korzystne warunki geologiczno-inżynierskie występują na wierzchołkach i łagodnych stokach o spadku do 12%. Stoki bardziej strome odznaczają się mniejszą wytrzymałością na obciążenia, zwłaszcza przy dużej skłonności lessów i utworów lessopodobnych do zmiany swej struktury pod wpływem zawilgocenia. Najbardziej nieprzydatne pod zabudowę są obszary czynnych osuwisk i stref o predyspozycjach do ich powstawania. W dnach dolin rzecznych panują ogólnie dobre warunki posadowienia. Zalegają tu głównie grunty nośne - piaski, żwiry, gliny piaszczyste. Teren jest płaski lub ma niewielkie nachylenie. Pewnym utrudnieniem jest głębokość zwierciadła wód gruntowych, które lokalnie w dnach dolin pojawia się okresowo lub stale na głębokości 1 - 2 m pod poziomem terenu, głównie u podstawy zboczy dolin w związku z napływem wód śródpokrywowych.

3.2 Uwarunkowania topoklimatyczne

Gmina Porąbka znajduje się w strefie klimatów podgórskich i dolinnych, należących do dzielnicy karpackiej. Klimat gminy jest nieco zróżnicowany: umiarkowanie łagodny w dolinach i surowszy górski w partiach szczytowych. Obszar Parku Krajobrazowego Beskidu Małego charakteryzuje się odrębnością klimatyczną w stosunku do pozostałej części gminy. Znajduje się w strefie klimatu górskiego, a jednocześnie oddziałuje klimat pogórza. Mieszanie się mas powietrza charakterystycznych dla klimatów kontynentalnego i oceanicznego wywołuje częste, nagłe zmiany pogody.

Przeważa wiatr północno-zachodni, zachodni i południowo-zachodni o prędkości od 2,5 do 5,5 m/s, przynoszące masy chłodnego i wilgotnego powietrza, które po oziębieniu na stokach dają obfite opady deszczu. Częstym zjawiskiem jest także gwałtowny, południowy wiatr o charakterze fenowym. Jego prędkość dochodzi do 30 m/s. Prędkość wiatru wykazuje wyraźną sezonowość, podobnie jak jego pochodzenie – największa przewaga wiatru zachodniego nad wschodnim ma miejsce w miesiącach zimowych i letnich.

Średnia temperatura stycznia na obszarze gminy wynosi -3°C , a średnia lipca 16° . Średnia długość okresu bezprzymrozkowego (wegetacyjnego) wynosi 160 dni. Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi ok. 80 dni w dolinie i ok. 100 dni na grzbiecie górskich. Maksymalna grubość pokrywy śnieżnej w dolinach to przy tym 60-80 cm, zaś na grzbiecie – powyżej 100 cm. Okres trwania zimy (ze średnią dobową temperaturą poniżej 0°C) to ok. 80-90 dni.

Różnice między obszarem dolinnym, a położonym wyżej są widoczne także w sumach opadów. Średnia roczna suma wynosi około 900 mm w dolinie i ponad 1060 mm na szczytach.

Silne lokalne zróżnicowanie m.in. rzeźby terenu, stosunków wodnych i szaty roślinnej wpływa także na kształtowanie się kilku typów klimatów miejscowych. Należą do nich:

Topoklimat form wypukłych - panuje na terenach nie zalesionych, głównie na zboczach dolin o nachyleniu powyżej 5° , o ekspozycji południowej i dużym i umiarkowanym nasłonecznieniu oraz o ekspozycji północnej, o małym nasłonecznieniu. Charakterystyczna jest silna wymiana ciepła pomiędzy powierzchnią terenu a atmosferą.

Topoklimat form płaskich wyniesionych ponad dna dolin - panuje na wierzchołkach i obszarach o nachyleniu poniżej 5° . Są to tereny o wilgotnych glebach i dużej przewodności cieplnej, bez zwartej szaty roślinnej. Najczęściej użytkowane rolniczo. Na terenach tych mogą tworzyć się w czasie pogodnych nocy przyziemne inwersje temperatury łagodzone dopływem ciepła z głębszych warstw gleby.

Topoklimat form wklęsłych - panuje w rozległych podmokłych dnach dolin, w wąwozach i na niższych położonych łąkach. Terenach wilgotniejszych, z tendencją do adwekcji powodującej gromadzenie się wychłodzonego powietrza, co często powoduje lokalne przymrozki.

Topoklimat powierzchni zadrzewionych - panuje na obszarach leśnych i zadrzewionych. Cechuje go mniejsza dobową amplituda temperatur niż na terenach otwartych.

3.3 Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Podstawowym elementem sieci hydrograficznej gminy jest rzeka Soła. Dno doliny rzeki leży na wysokości ok. 300 m n.p.m. Soła na obszarze gminy tworzy dolinę płaskodenną, za dość łagodnie nachylonymi zboczami i systemem terasowym. Odmienne wygląda natomiast rzeźba innych dolin na obszarze gminy. Ze względu na obecność wzniesień górskich i wysokich spadków terenu znaczna część obszaru gminy narażona jest na szybkie, powierzchniowe spływy wód opadowych. Retencja uzależniona jest również od pokrycia terenu – wyższe partie grzbiętów górskich w południowej części gminy porastają gęste lasy. W pozostałej części przeważają łąki, użytki rolne i obszary zabudowane wsi.

Soła jest rzeką o bardzo dużym potencjale powodziowym, stąd została w znacznie uregulowana. Na rzece działa system zapór nazywany „Kaskadą Soły”. Tworzą go 3 zbiorniki wodne na rzece (jeziora: Żywieckie, Międzybrodzkie i Czanieckie) oraz zbiornik na górze Żar służący podziemnej elektrowni szczytowo-pompowej o mocy 500 MW i średnio-rodznej produkcji ok. 640 GWh. Spośród elementów tego systemu w granicach gminy leży jezioro Czanieckie. Zbiornik ten poza rolą zabezpieczenia przeciwpowodziowego ma duże znaczenie gospodarcze – zaopatruje w wodę pitną Bielsko-Białą oraz część miast i zakładów przemysłowych GOP.

Największym ciekim poza Sołą jest jej główny dopływ na obszarze gminy – Wielka Puszcza. Pozostałe to niewielkie potoki: Młynówka, Struga i Węgierka w sołectwach Bujaków i Kobiernice oraz Domaczka w sołectwie Czaniec.

Zgodnie z obowiązującym podziałem wód powierzchniowych na JCWP na obszarze gminy znajdują się następujące jcwp (tab. 1).

Tab. 1. Charakterystyka jcwp na obszarze gminy Porąbka.

Nazwa JCWP	Status	Ocena stanu wód	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Kaskada Soły (Soła od zb. Tresna do zb. Czaniec)	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (nadmiar poboru, energetyka na zbiorniku i nadmiar SNQ, Zbiorniki całkowicie zaburzają naturalne warunki ciek, uniemożliwia migracje ryb, morfologia ciek silnie przekształcona)	<u>zagrożona</u> (Sposób użytkowania zasobów wód oraz konieczność zapewnienia ochrony przed powodzią uniemożliwia likwidację zabudowy cieków i ich udrożnienie przed 2012 r.)
Soła od zb. Czaniec do ujścia	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (nadm. poboru, energ. na zb. i spadek SNQ, Zap.p.rum. oraz jazy uniemożliwiają wędr. ryb. Wahania poziomu wody, zmiany param. fiz-chem znacząco zmieniają war. bezkręgowców wodnych, obwałowania)	<u>niezagrożona</u>
Wielka Puszcza	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (brak istotnych zaburzeń reżimu hydrologicznego, Zapora p. rumowiskowa i stopnie betonowe uniemożliwiają migrację ryb.)	<u>niezagrożona</u>
Domaczka	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (Brak ist. zaburzeń reżimu hydrol., Zapora przeciwr. i stopnie betonowe uniemożliwiają wędr. ryb w górę ciek. Zabud. podł. zeg. betonowa ogranicza różnorod. siedlisk, utrata	<u>niezagrożona</u>

		natural. struktur, trudne war.bytow. bezkręgowców)	
Węgierka	naturalna część wód	<u>zły</u>	<u>niezagrożona</u>
Macocha	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (brak istotnych zaburzeń reżimu hydrologicznego, Betonowe jazy uniemożliwiają wędrówki ryb w górę cieku. Zabudowa podłużna ogranicza różnorodność siedlisk, utrata naturalnych struktur, trudne warunki bytów. bezkręgowców, wały)	<u>niezagrożona</u>

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie gminy są spływy powierzchniowe oraz ścieki socjalno-przemysłowe, często zrzucane bezpośrednio do potoków bez oczyszczenia. Niski stopień kanalizacji oraz przestarzałe i nieszczelne zbiorniki szambowe zwiększają możliwości przedostania się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. W ostatnich latach widoczna jest jednak stopniowa poprawa stanu czystości rzek. Zmniejszają się przekroczenia wskaźników zawiesiny, zanieczyszczeń bakteriologicznych, stężenia fosforu. Poprawia się również stan sanitarny rzek i potoków. Jednak nadal głównym czynnikiem powodującym niską klasyfikację rzek są zanieczyszczenia bakteriologiczne (przekroczenie wskaźnika miana *Coli*). W gminie Porąbka z infrastruktury kanalizacyjnej korzysta 23,3% ogółu ludności, a 85,4% z infrastruktury wodociągowej. Pomiary prowadzone w latach 2013 – 2015 dla jcw p Kaskada Soły (Soła od zb. Tresna do zb. Czaniec) na Zbiorniku Czaniec, na wysokości ujęcia GPW wskazują, że woda nie spełnia kryteriów zarówno fizykochemicznych jak i bakteriologicznych. Przekroczenia dotyczyły w 2014 rok fenoli lotnych, bakterii grupy *Coli*, a w 2015 roku manganu.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*” (MP z 2011 r. Nr 49 poz. 541). Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Plany są narzędziem polityki wodnej w Polsce i stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Na terenie gminy zlokalizowano ujęcia wód powierzchniowych:

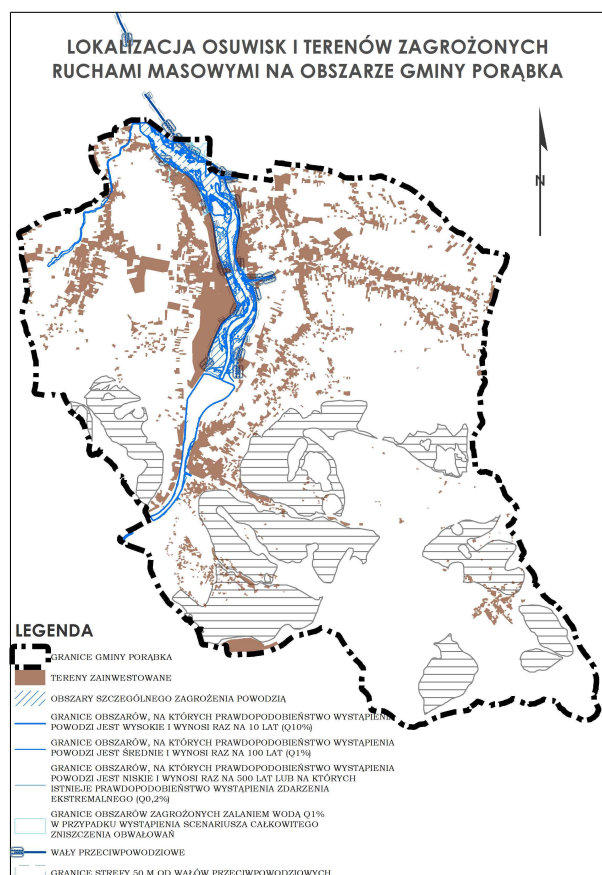
1. ujęcia wody Soła II i Soła III w Kobiernicach ze strefą ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej ustanowioną rozporządzeniem nr 4/2008 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 18 sierpnia 2008 r., zmienionym rozporządzeniem nr 1/2009 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 20 kwietnia 2009 r. Teren ochrony bezpośredniej dla ujęć Soła II i Soła III/1 ma powierzchnię 64,5 ha i obejmuje zespół studni, stawów, przepompowni i stacji wodociągowej. Teren ochrony bezpośredniej dla ujęcia Soła III/2 ma powierzchnię 17 ha i ograniczony jest: od wschodu – lewobrzeżnym obwałowaniem rzeki Soły, od południa – drogą krajową DK52 (Kraków-Bielsko-Biała), a od zachodu i północy – korytem rzeki Młynówki. Teren ochrony pośredniej dla ujęć Soła II i Soła III/1 ograniczają kolejno: od zachodu – zbocze wzniesienia, od wschodu – prawobrzeżne obwałowanie rzeki Soły, od południa – strefa ujęć Soła II i Soła III/1, granica biegnąca w odległości 300 m od skrajnych studni ujęcia.
2. ujęcie wody powierzchniowej z rzeki Soły w Porąbce ze strefą ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, ustanowioną rozporządzeniem nr 1/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 15 stycznia 2014 r. na potrzeby Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Teren ochrony bezpośredniej ma łączną powierzchnię 13,06 ha i obejmuje część tafli wody zbiornika Czaniec oraz część brzegu w otoczeniu ujęcia, a także teren z budynkiem, w którym zlokalizowana jest studnia usytuowaną po zachodniej stronie drogi DW948 i teren stacji uzdatniania wody „Czaniec” w Kobiernicach. Teren ochrony pośredniej ma łączną powierzchnię ok. 2800 ha i obejmuje: zbiornik Czaniec od zapory w km 28+800 biegu rzeki Soły, koryto rzeki Soły od cofki zbiornika Czaniec do zapory Porąbka km 32+300, oraz zlewnie potoków Mała Puszcza i Wielka Puszcza.

Zagrożenie powodziowe

Według informacji zawartych na mapach zagrożenia powodziowego przekazanych przez KZGW, w Gminie Porąbka zagrożenie powodziowe dotyczy następujących obszarów:

- **obszary szczególnego zagrożenia powodzią**, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (**Q10%**): są to przede wszystkim rozproszone, fragmentaryczne obszary w pasie wzdłuż biegu rzeki Soły, na całej jej długości w granicach gminy. Rozciągają się głównie na terenach nadrzecznej zieleni nieurządzonej. W miejscach największego zasięgu obejmują pas ok. 250 m od wschodniego i ok. 350 m od zachodniego brzegu Soły w rejonie Kobiernic i Górek (ul. Sportowej);
- **obszary szczególnego zagrożenia powodzią**, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (**Q1%**): są to przede wszystkim miejsca między obszarami Q 10%, łączące je w większe, bardziej zwarte obszary. Także rozciągają się głównie na niezainwestowanych terenach nadrzecznej zieleni nieurządzonej. W miejscach największego zasięgu obejmują pas ok. 250 m od wschodniego i ok. 350 m od zachodniego brzegu Soły w rejonie Kobiernic i Górek (ul. Sportowej);
- **obszary**, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (**Q0,2%**): są to poza wyżej wymienionymi miejscami także obszary na północ i południe od mostu w ciągu ul. Krakowskiej (rejon osiedla Międzyzmoście), a także w okolicy zapory na północnym brzegu jeziora Czanieckiego.
- Ponadto, dla rzeki Węgierki, wyznaczono w "Studium określającym granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły" sporządzonym przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie obszary położone w zasięgu zalewu wodą Q1% oraz obszary położone w zasięgu zalewu wodą Q0,2%

Ryc. 2. Obszary zagrożenia powodzią w gminie Porąbka (źródło: opracowanie własne na podstawie Map zagrożenia powodziowego, KZGW, 2015)



Poza wskazanymi obszarami - we wszystkich dolinach cieków - mogą występować lokalne podtopienia spowodowane intensywnymi opadami deszczu lub wiosennymi roztopami.

Wody podziemne

Pod względem hydrologicznym, Gmina Porąbka należy do regionu karpackiego, podregionu zewnątrzkarpackiego. Na jej obszarze znajdują się części dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP):

- północna część GZWP nr 446 „Dolina rzeki Soła”, którego powierzchnia wynosi 116 km² (w tym 17,6 km² w granicach gminy). Jest to zbiornik porowy, w którym średnia głębokość ujęć wody wynosi 8 m;
- GZWP nr 447 „Zbiornik Warstw Godula (Beskid Mały)”, którego powierzchnia wynosi 256 km², z czego 24,6 km² znajduje się w południowej części gminy. Jest to zbiornik szczelinowo-porowy, w którym średnia głębokość ujęć wody wynosi 60 m

Na terenie gminy zlokalizowano ujęcie wód podziemnych z utworów kredowych ze źródła „Marcinki” w Bujakowie (zlewnia górnej Wisły) ze strefą ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej, w użytkowaniu AQUA S.A. Strefa zlokalizowana jest na działkach o nr: 1644/2, 1646/2., 1646/4, 2896/1 i na części działki nr 2896/3. Na terenach ochrony bezpośredniej ujęcia wody obowiązują zakazy zgodnie z Rozporządzeniem Nr 4/2008 Dyrektora RZGW w Krakowie z dnia 18 sierpnia 2008 r.

Tab. 2: Ujęcia wód podziemnych w gminie Porąbka.

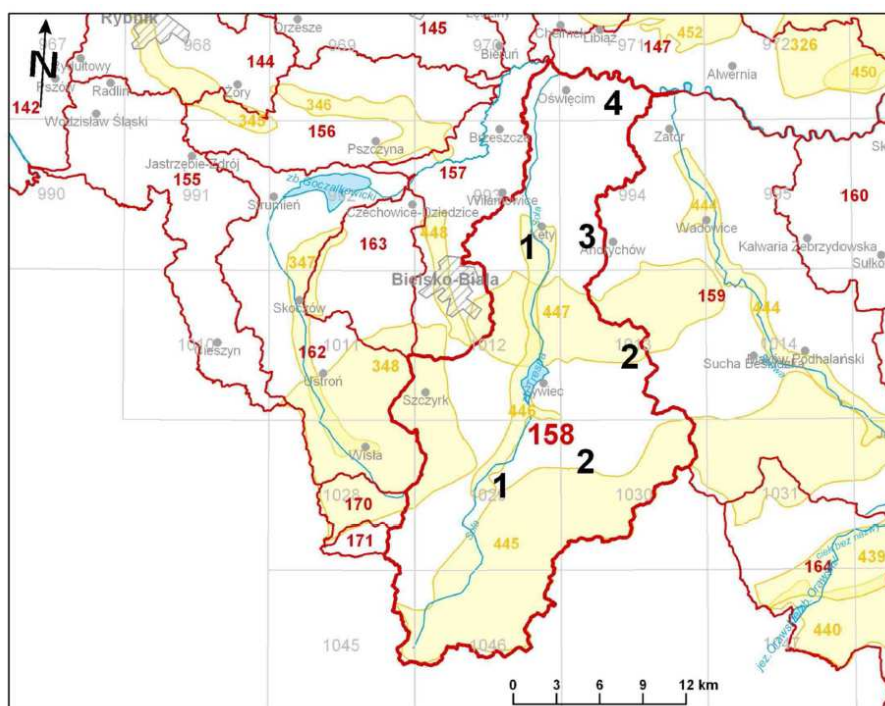
Lokalizacja	Q śr. dob [m ³ /d]	Qmax.h [m ³ /h]	Pozwolenie Wodno- prawne
Bujaków ("Marcinki")	393	21(zasadnicza) 8,8 (awaryjna)	2030 r.

Wody gruntowe w osi doliny Soły występują w osadach rzecznych na kilkumetrowej głębokości. Pochodzą one z infiltracji wód opadowych w powiązaniu z wodami płynącymi w korycie rzeczonym.

Tab. 3. Dane inwentaryzacyjne JCWPd 158 (*źródło: Państwowa Służba Hydrologiczna*).

Powierzchnia:	1 482,8 km ²
Region:	Górnej Wisły w pasie Północnego Podkarpacia, Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich
Województwo:	małopolskie
Powiaty:	bielski, cieszyński, Świąciecki, m. Bielsko-Biała
Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.:	XIII - przedkarpacki, XIV - karpacki
Głębokość występowania wód słodkich:	0-50 m (<i>na podstawie rozpoznania regionalnego</i>)

Ryc. 3. Lokalizacja JCWPd 158. (źródło: Państwowa Służba Hydrologiczna).



Symbol całej JCWPd uwzględniający wszystkie profile:

Q, (Ng), Pg-Cr, Cr, C3

Opis symbolu jednostki: poziom wodonośny w czwartorzędzie występuje na całym obszarze. Poziom wodonośny w neogenie występuje w przewarstwieniach piasków pylastych. Górno-karboński poziom wodonośny wykształcony w postaci kilku warstw piaskowcowych i żwirowcowych.

Q - wody porowe w utworach piaszczystych i żwirowych

Ng - wody porowe w utworach piaszczystych

C3 – szczelinowo-porowe w utworach piaskowcowych

Symbol całej JCWPd uwzględniający wszystkie profile:

(Q) – (Pg – Cr)², Cr

Opis symbolu: W piętrze czwartorzędowym występuje jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej. Poziom wodonośny w neogenie występuje w przewarstwie-niach piasków pylastych. Lokalnie poziom czwartorzędowy może występować w łączności hydraulicznej z poziomem w utworach fliszowych. Piętro wodonośne paleogeńskie i kredowe (fliszowe) zbudowane jest z utworów piaskowcowo – łupkowych. W strefie aktywnej wymia-ny wód zwykłych (do głębokości około 80 m p.p.t.) może występować kilka poziomów wodo-nośnych. Poziomy wodonośny występują w utworach paleogenu i kredy oraz paleogeńsko-kredowych – nierozdzielnych. Górnokarboński poziom wodonośny wykształcony w postaci kilku warstw piaskowcowych i żwirowcowych.

Q – wody porowe w utworach akumulacji rzecznej (piaski, żwiry, otoczaki)

Ng - wody porowe w utworach piaszczystych

Pg – Cr – wody szczelinowo - porowe w utworach piaskowcowo – łupkowych (fliszowych), strefa aktywnej wymiany do głębokości około 80 m p.p.t.

C3 – szczelinowo-porowe w utworach piaskowcowych

Cecha szczególna JCWPd (ilościowa, chemiczna):

Q - ilościowo – stan dobry, jakościowo - stan zadowalający,

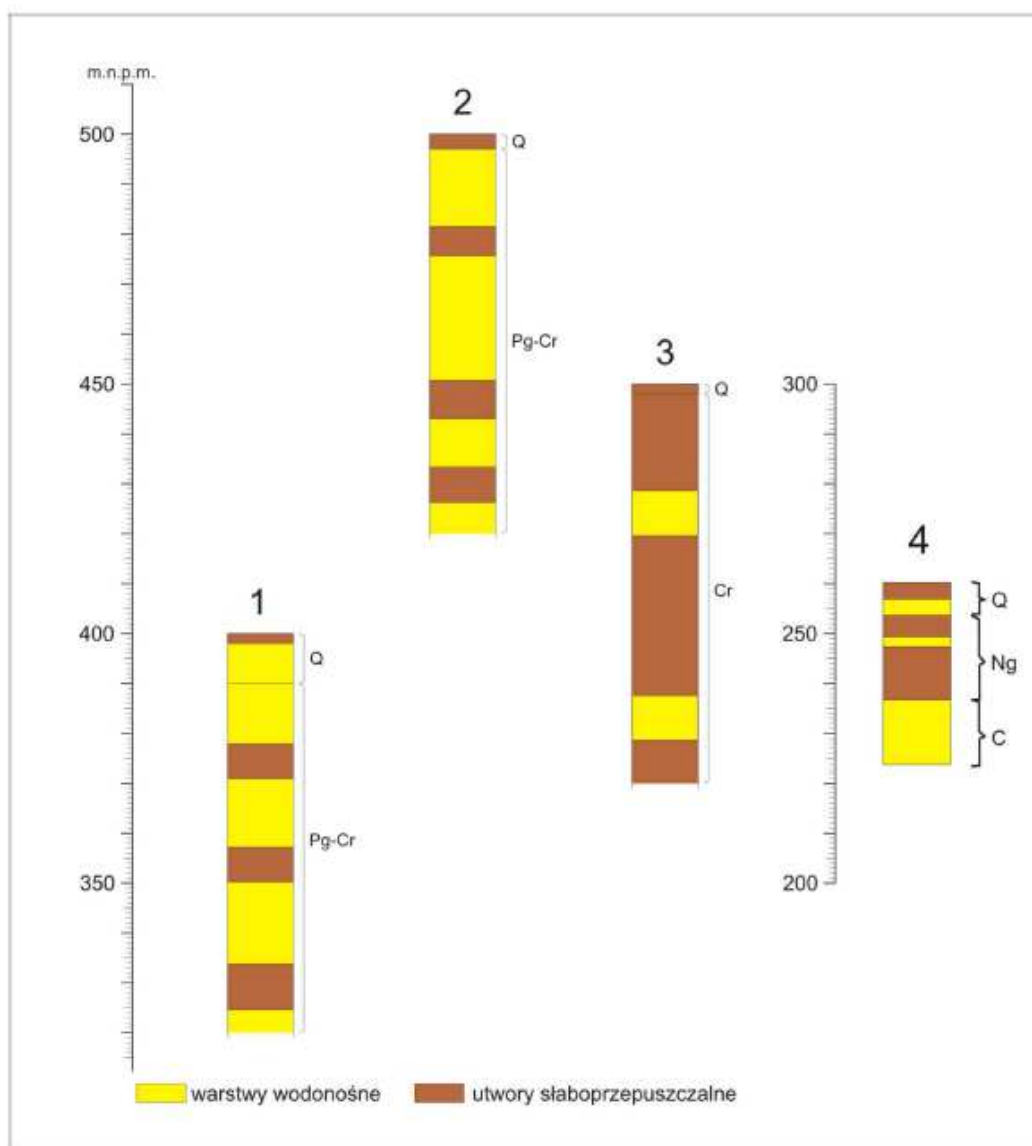
Ng – ilościowo stan słaby, jakościowo – stan zadowalający,

Pg – Cr - ilościowo – stan słaby, jakościowo - stan bardzo dobry,

C3 – ilościowo stan dobry, jakościowo – stan słaby.

GZWP występujące w obrębie JCWPd: 348 (Cr), 445 (Pg), 446 (Q), 447 (Cr).

Ryc. 4. Typowe profile w granicach JCWPd 158.



Cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych również ustalone zostały w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (MP z 2011 r. Nr 49 poz. 541). Dla wód podziemnych ustalono następujące cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,

- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

3.4 Uwarunkowania glebowe

Gleby w obszarze gminy Porąbka cechuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne wynikające z niejednorodności krajobrazu, a więc także podłoża i innych czynników glebotwórczych:

- na północy gminy przeważają wietrzeniowe gleby gliniaste (Kobiernice i południowa część wsi Czaniec) oraz gleby pyłowe (północna część wsi Czaniec);
- w zachodniej części – wietrzeniowe gleby gliniaste, pyły gliniaste ilaste;
- w centralnej części gminy (wieś Porąbka) przeważają gleby szkieletowe gliniaste oraz gliny pylaste;
- doliny rzeki Soły i mniejszych potoków pokrywają mady rzeczne.

Pod względem bonitacji, przeważają gleby średnie i słabe (klasy IV-VI) pokrywając ok. 53% gruntów ornych. Występują one często na stokach o dość dużych spadkach przez co narażone są na procesy erozyjne. Około 45% gruntów ornych pokrywają gleby klasy III. Najlepszej jakości gleby (klas I i II) łącznie stanowią jedynie niespełna 2% gleb.

3.5 Uwarunkowania wynikające z obecności gatunków chronionych roślin i zwierząt, obszarów chronionych, obszarów cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych

Szata roślinna i świat zwierzęcy

Na obszarze gminy Porąbka spotkać można następujące zespoły roślinne:

Dolnoregłowy las bukowo-świerkowy z domieszką jodły – występuje na stokach górskich Beskidu Małego. Dawniej przeważały tutaj jodła i buk. Od XIX w. na miejsce lasów mieszanych wprowadzano szybkorosnące monokultury świerkowe. Obecna struktura drzewostanów to około 55% świerka, 30% buka, 10% jodły, 2% sosny, 1% modrzewia. Najciekawsze partie drzewostanów objęto ochroną rezerwatową.

Jaworzyna górską z miesięcznicą trwałą – występuje na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Dominują tu jawor oraz jesion wyniosły z domieszką buka zwyczajnego oraz sporadycznie świerka pospolitego i wiązu górskiego. W warstwie krzewów dominuje bez czarny. W warstwie runa – miesięcznica trwała. W warstwie mszystej – płaszczec ząbkowany i żurawiec fałdowany.

Grąd subkontynentalny – występuje na niżej położonych terenach rezerwatu „Zasolnica”. Przeważają tu przede wszystkim grab, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna z domieszką klonu zwyczajnego. Warstwę krzewów tworzą podrost drzew, głóg jednoszyjkowy, leszczyna, trzmielina zwyczajna, kalina koralowa, dereń świdwa. W runie dominują: bluszcz pospolity i turzyca orzęsiona. W warstwie mszystej dominuje merzyk groblowy.

Żyzna buczyna karpacka – główny zespół roślinny rezerwatu „Zasolnica” z bukiem zwyczajnym z domieszką jodły i sporadycznie świerka. W warstwie krzewiastej wyłącznie podrost drzew. Warstwę runa tworzą głównie żywiec gruczołowaty, marzanka wonna i szczawik zajęczy.

Kwaśna buczyna niżowa – występuje miejscowo w rezerwacie „Zasolnica”. Dominuje tutaj buk zwyczajny z domieszką świerka. W runie dominują trzcinnik leśny i borówka czarna. W warstwie mszystej występują płonnik strojny, knotnik zwisły i płaszczec.

Nadrzeczna olszyna górska – występuje miejscami na brzegach rzeki Soły oraz potoków Domaczka, Wielka Puszcza, Młynówka, Bujakówka i Węgierka, jak również w miejscach wysięku wód. W drzewostanie dominują olsza szara i olsza czarna. W warstwie runa przeważają knieć błotna, kukulka Fusha, gwiazdnica gajowa i rzeżucha łąkowa.

Zadrzewienia śródpolne – tworzą mozaikę z wyspami roślinności leśnej. Stanowią swoisty ekoton (strefę przejściową) pomiędzy ekosystemem lasu i ekosystemami nieleśnymi. Tworzą je głównie tarnina i głóg.

Nadrzeczne zarośla wierzbowe – miejscami porastają brzegi rzek i wilgotne rowy przydrożne.

Łąki świeże i pastwiska – występują w okolicach zabudowy zagrodowej. Wyróżniają się znacznym bogactwem gatunkowym.

Łąki wilgotne – porastają obie strony rzeki Soły i okolice pozostałych cieków.

Ziołorośla nadrzeczne – porastają obrzeża cieków wodnych, tworząc tzw. łopuszyny, stanowiące naturalną biologiczną obudowę cieków. Pełnią rolę korytarzy ekologicznych, zapewniających możliwość migracji wielu gatunkom roślin i zwierząt.

Zbiorowiska zaroślowe – występują na zboczach dolin większych cieków, na obrzeżach pól – tworzą mozaikę z wyspami roślinności leśnej i zadrzewieniami śródpolnymi.

Zbiorowiska miejsc wydeptywanych i ruderalnych – występują w pobliżu zabudowań oraz wzdłuż dróg i często uczęszczanych szlaków.

Chwasty pól uprawnych – występują na polach uprawnych na całym obszarze gminy.

Na terenach leśnych, rolnych, wśród zadrzewień nadrzecznych i na obrzeżach ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej bytuje zwierzyna leśna i leśno-łąkowa. Wśród niej: sarna, lis rudy, zajęc szarak, nornik zwyczajny, jeź, wiewiórka. Na mniejszych w stosunku do wyżej wymienionych gatunków obszarach spotkać można jelenia szlachetnego, dzika, borsuka, kunę leśną, orzesznicę, mroczka poźlocistego, mroczka późnego.

Wśród gatunków awifauny (ptactwa) na obszarze gminy bytują: czajka, skowronek polny, rudzik, mysikrólik, makolągwa, myszołów, świstunka leśna, kos, trznadel, sikora, dzięcioł duży i dzięcioł czarny. Rzadziej spotykane są: kuropatwa, bażant, wilga, jastrząb, krogulec, puszczyk, pliszka żółta, kobuz, cyraneczka, krzyżówka.

Przedstawicielami gadów i płazów są jaszczurka zwinka, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, salamandra plamista (*Salamandra salamandra*), traszka zwyczajna, żaba trawna, żaba wodna, ropucha szara.

Wśród bezkręgowców spotkać można: chrząszcze, konika polnego, rusałkę admirała, rusałkę osetnika, oczenicę i ślimaka zaroślowego.

Obszar gminy Porąbka, podobnie jak większość w regionie, został na przestrzeni lat w znacznym stopniu przekształcony antropogenicznie. Przejawem tego było m. in. wycinanie lasów, w miejsce których wprowadzano uprawy rolne oraz osadnictwo. Mimo to jednak różnorodność gatunkowa jest dość dobrze zachowana. Większe zwarte skupiska roślinności, a także specyficzne siedliska (np. w okolicach cieków wodnych) są podstawą dla utrzymania bioróżnorodności. Stanowią one zarówno walor przyrodniczy, jak i krajobrazowy.

Ochrona przyrody, krajobrazu i walorów kulturowych

Na obszarze gminy Porąbka znajdują następujące formy ochrony przyrody:

- Park Krajobrazowy Beskidu Małego,
- Rezerwat przyrody „Zasolnica” (na terenie Parku),
- Specjalny Obszar Ochrony PLH240023 “Beskid Mały”,
- 2 pomniki przyrody (pojedyncze drzewa)

Park Krajobrazowy Beskidu Małego - park obejmuje 254,76 km², z czego na terenie gminy – ok. 34,15 km². Jego otulina zajmuje 227, 58 km² poza granicami gminy. Utworzony został 16 czerwca 1998 r. Obszar położony w paśmie Magurki Wilkowieckiej i grupie Łamanej Skały

(929 m n.p.m.). Na omawianym terenie znajduje się kilkadziesiąt skałek, jaskiń i schronisk podskalnych. Do najcenniejszych należą Jaskinie Czarne Działy (w tym jaskinia Czarne Działy III o dł. 115 m) i Jaskinia Komonieckiego, która jest największą erozyjno-wietrzeniową w polskich Karpatach Fliszowych. Powierzchniowo dominują tu zbiorowiska leśne, łąkowe są rzadsze, a sporadycznie występują zbiorowiska torfowiskowe, ziołoroślowe i naskalne. Na terenie parku obowiązują:

- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
- ochrona środowiska i krajobrazu przed zakłóceniami stosunków wodnych, degradacją gleb i szaty roślinnej, zanieczyszczeniami powietrza i zakłóceniami harmonii w krajobrazie,
- czynna ochrona środowiska poprzez likwidację lub ograniczenie na terenie Parku działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska, prawidłową politykę przestrzenną, utrzymanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

Rezerwat „Zasolnica” - rezerwat obejmuje 1655 ha i w całości położony jest na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Uznany został w dniu 10.03.1973 r., Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 stycznia 1973 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Utrzymany Obwieszczeniem Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody. Nie wyznaczono dla rezerwatu otuliny. Obowiązuje natomiast zadanie ochronne – zachowanie fragmentu rosnącego na stromym stoku Zasolnicy starodrzewu buczyny karpackiej, ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych.

Specjalny Obszar Ochrony PLH240023 “Beskid Mały” - obszar liczy 71,86 km² (z czego na terenie gminy – ok. 9,62 km²) – i w ok. 95,6% pokrywa się z obszarem Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Zatwierdzony w marcu 2009 roku. Stanowi największy i najlepiej wykształcony kompleks kwaśnych buczyn górskich *Luzulo luzuloidis*-Fagetum w Karpatach. Występowanie na krańcach zasięgu geograficznego zespołów świerczyny górnoregłowej *Plagiothecio-Piceetum* (w piętrze regla dolnego - unikatowy fenomen synchorologiczny w Karpatach), jaworzyny miesięcznicowej *Lunario-Aceretum*, świerczyny na torfie *Bazzanio-Piceetum*. Stwierdzono tu łącznie obecność 15 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto, jest to miejsce występowania 2 gatunków mchów z załącznika II tej Dyrektywy. Stanowisko jednego z nich - bardzo rzadkiego mchu *Buxbaumia viridis* – wymaga potwierdzenia. Dla obszaru nie ustanowiono planu zadań ochrony ani planu ochrony. Nadzór nad nim sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach.

Pomniki przyrody:

- dąglezja zielona przy ul. Mała Puszcza 21 (nazwy nie nadano) - pomnik ustanowiony w dniu 25.02.2009 r. uchwałą nr XXV/170/08 Rady Gminy Porąbka z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego nr 22 poz. 583 w dniu 10.02.2009 r.,
 - dąb o obwodzie 356 cm (nazwy nie nadano) - pomnik ustanowiony w dniu 24.08.2012 r. uchwałą nr XVII/161/2012 Rady Gminy Porąbka z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2012 r., poz. 3360 w dniu 09.08.2012 r.
- Nadzór nad pomnikami sprawuje Wójt Gminy Porąbka.

3.6 Uwarunkowania wynikające z jakości powietrza atmosferycznego

Województwo śląskie w celu badań jakości powietrza podzielono na 5 stref. Gmina Porąbka znajduje się w tzw. strefie śląskiej.

Tab. 4. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia dla strefy śląskiej w województwie śląskim w roku 2015.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	BaP
śląska	A	A	A	A	C, D ₂	C	C	A	B	A	A	C

Głównymi przyczynami wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu w okresie zimowym są emisje z indywidualnego ogrzewania budynków, natomiast w okresie letnim – jest nią bliskość drogi o dużym natężeniu ruchu, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych (podnoszenie się pyłów z miejsc tj. drogi, chodniki, boiska) oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s). Głównymi przyczynami wystąpienia przekroczeń dwutlenku azotu są emisje ze źródeł liniowych (komunikacyjnych). W przypadku ozonu przyczynami są oddziaływania naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych nie związanych z działalnością człowieka.

Utrzymanie dobrej jakości powietrza a nawet poprawę jego jakości można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków rozwoju dla gazyfikacji gminy (budowy sieci gazowej wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjnych, doprowadzenie sieci do miejscowości o zwartej zabudowie), likwidację lub modernizację kotłowni tradycyjnych (zmiana nośnika energii z węgla np. na gaz), poprawę nawierzchni dróg, budowę obwodnic, a przede wszystkim poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (energię wiatru, promieniowania słonecznego, energia geotermalna, biogaz).

3.7 Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego

Wskaźniki dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku znajdują się w *Obwieszczeniu Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014, poz. 112). W przypadku planowania przestrzennego, które jest działaniem długookresowym zasadnym jest wykorzystywanie wskaźników długookresowych L_{DWN} i L_N , które odnoszą się do wszystkich dób w ciągu roku. Z kolei wskaźniki dobowe L_{AeqD} i L_{AeqN} wskazują hałas „chwilowy” odnotowany w danym miejscu w obrębie jednej konkretnej doby i są skutecznie stosowane w celach kontrolnych.

Na klimat akustyczny wpływ ma głównie hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy). Hałas komunikacyjny można oceniać wg subiektywnej skali uciążliwości (opracowanej przez PZH). Dla niektórych terenów poziom dopuszczalny należy do kategorii o średniej, a nawet dużej uciążliwości.

Brak jest aktualnych informacji dotyczących poziomu hałasu drogowego w gminie Porąbka. Ostatnie badania prowadzone przez WIOŚ w Katowicach miały miejsce w latach 1999-2004 (*Stan środowiska w województwie śląskim w 2014 roku, WIOŚ w Katowicach*).

Głównymi emitorami hałasu są 2 obiekty liniowe – drogi DK52 oraz DW948. Do pozostałych należą z nielicznych warsztatów, i zakładów produkcyjno-usługowych. Ich oddziaływanie cechuje jednak wyłącznie miejscowy zasięg.

Na drodze krajowej nr 42 dokonano pomiarów hałasu w miejscowości Kozy (4 km na zachód od granic gminy) w roku 2012. Pomiary wykonano w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy ul. Krakowskiej, przy terenie zabudowy mieszkaniowo – usługowej. Natężenie ruchu pojazdów osiągnęło wartości 1164 poj/godzinę, przy 15,5 % udziale pojazdów ciężkich. Szerokość niezagospodarowanego (niezabudowanego) pasa terenu po obu stronach drogi, narażonego na poziom hałasu powyżej wartości dopuszczalnej dla poszczególnych wskaźników poziomu hałasu, z uwzględnieniem standardów akustycznych przed i po zmianie rozporządzenia o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, wynosi odpowiednio: - LDWN: 60 dB - 53 m a w przypadku 68 dB - 16 m;- LN: 50 dB - 68 m a w przypadku 59 dB – 17 m.

3.8 Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne

Dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego, dla pól stałych oraz zmiennych o częstotliwości 50 Hz i o częstotliwości od 0,001 do 300 000 MHz zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z dnia 14 listopada 2003 r.).

Linie wysokiego napięcia powyżej 110 kV są źródłami pola elektromagnetycznego mogącego powodować przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych. Największa wartość natężenia pola elektrycznego, jaka może wystąpić pod linią lub w jej pobliżu, zgodnie z przepisami, nie powinna przekraczać składowej elektrycznej 1 kV/m i składowej magnetycznej 60A/m. Szacuje się na podstawie badań pomiarowych, że granica strefy, w obrębie, której nie dopuszcza się do lokalizowania budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzie wynosi, co najmniej 14 m od osi linii (mierząc na poziomie 2 m npt. lub 1,6 m od krawędzi balkonu, tarasu, dachu albo ściany budynku mieszkalnego). Ostatecznie o zachowaniu norm rozstrzygać powinny stosowne pomiary.

Prawo ochrony środowiska nie ustala obowiązku uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych przez linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym, oraz przez instalacje radiokomunikacyjne (telefonii komórkowej), radionawigacyjne i radiolokacyjne, których równoważna moc promieniowana izotropowo jest równa lub przekracza 15W, generujące pola o częstotliwościach od 30kHz do 30 GHz.

Potencjalnym źródłem emisji promieniowania elektromagnetycznego mogą być stacje bazowe telefonii komórkowej. Rozkład pola w terenie wokół stacji bazowych był przedmiotem pomiarów wykonywanych w wielu krajach i w różnych warunkach. Wyniki tych badań wskazują, że intensywność promieniowania MF wokół stacji bazowych jest bardzo niewielka i wynosi zwykle poniżej 1 mW/m².

W ocenie specjalistów, stacje bazowe telefonii komórkowej nie przedstawiają problemu z punktu widzenia oddziaływania na stan zdrowia ludności i na środowisko.

Również w Polsce wykonano wiele pomiarów natężenia pól MF w otoczeniu stacji bazowych, zarówno zlokalizowanych na dachach budynków, jak i na specjalnych wieżach. Zmierzone wartości na zewnątrz budynków i w mieszkaniach wahały się w granicach 0,1 - 0,5 mW/m² (0.0001 - 0.0005 W/m²), a więc 200 - 1000 razy mniej niż dopuszczalna w Polsce norma. Nawet na balkonach w budynkach zlokalizowanych naprzeciw stacji bazowych na dachu sąsiedniego budynku natężenie pola nie przekraczało 1 mW/m² (0.001 W/m²).

Tab. 5. Natężenia pól mikrofalowych 900 MHz i 1800 MHz w okolicy anten stacji bazowych telefonii komórkowej (na podstawie 10 protokółów pomiarowych wykonanych w Polsce).

Lokalizacja punktu pomiarowego	Pole elektryczne (V/m)		Gęstość strumienia energii (W/m ²)	
	Srednia wartość zmierzona	Maksymalna wartość zmierzona	Srednia wartość zmierzona	Maksymalna wartość zmierzona
Na dachu, 5 m. od anten	0.60	1.0	0.0005	0.001
Na dachu, 10 m. od anten	0.30	0.80	0.0002	0.0006
Mieszkanie pod masztem antenowym	0.09	0.25	0.0001	0.0002
Mieszkanie w bloku naprzeciwko stacji bazowej	0.02	0.33	<0.0001	0.0003
Balkon mieszkania w bloku naprzeciwko stacji bazowej	0.30	0.60	0.0002	0.0005
Teren otwarty, 50 m. od anten stacji bazowej	0.03	0.30	0.0001	0.0002
Teren otwarty, 100 m. od anten stacji bazowej	0.01	0.12	<0.0001	0.0001

Przez obszar gminy Porąbka przebiegają linie elektroenergetyczne:

- 220 kV relacji Byczyna-Bojaków,
- 220 kV relacji Bujaków- Liskovec, Bujaków-Komorowice,
- 220 kV Bujaków-Żar 1,
- 220 kV Bujaków-Żar 2.
- 110 kV relacji Komorowie-Soła oraz Soła-Kęty (napowietrzne),
- SN 15 kV i 30 kV (napowietrzne i kablowe),
- napowietrzne i kablowe nN.

Na obszarze Gminy Porąbka znajdują się także 2 Główne Punkty Zasilania, w tym stacja elektroenergetyczna 110/15 kV GPZ Soła.

Ponadto na obszarze gminy znajdują się nadajniki sieci komórkowych.

Tab. 6: Wykaz nadajników telekomunikacyjnych na obszarze Gminy Porąbka.

Lp.	Operator	Lokalizacja	Nadajnik
1.	Plus	Bujaków, Śląskie ul. Zdrojowa	GSM1800; GSM900
2.	Aero 2	Bujaków, Śląskie ul. Zdrojowa	UMTS900
3.	Play	Kobiernice, Śląskie ul. Zawieźnica /	GSM1800; GSM900;
4.	T-Mobile	Kobiernice, Śląskie	GSM1800; GSM900;
5.	Orange	Kobiernice, Śląskie	GSM900; UMTS2100
6.	NetWorkS!	Kobiernice, Śląskie	UMTS900
7.	Aero 2	Czaniec, Śląskie ul. kard. Karola	UMTS900
8.	Plus	Czaniec, Śląskie ul. kard. Karola	GSM900

9.	Orange	Czaniec, Śląskie	GSM900
10.	Plus	Porąbka, Śląskie maszt energetyczny	GSM900

W związku z potencjalnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych pochodzącym od linii elektroenergetycznych w planowaniu zabudowy zaleca się przestrzeganie przepisów odrębnych dotyczących lokalizowania linii energetycznych oraz dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

IV. EKOFIZJOGRAFICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY

W celu ograniczenia uciążliwości dla środowiska zagospodarowania oraz ograniczenia lub eliminacji niekorzystnych dla środowiska działań zaleca się uwzględnienie następujących ograniczeń i uwarunkowań:

Ochrona klimatu akustycznego

- w zakresie ochrony przed hałasem zaleca się stosowanie pasów zieleni izolacyjnej oraz ekranów akustycznych (tylko w uzasadnionych przypadkach) wzdłuż istniejących oraz planowanych dróg, sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej, dla których stwierdzone zostanie przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu;
- zaleca się wskazanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowych, usługowych i rekreacyjno – wypoczynkowych oraz przeznaczonych na edukację, opiekę społeczną i szpitale, objętych ochroną akustyczną, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zaleca się wzmocnienie zieleni przyulicznej z możliwością realizacji nasadzeń alejowych lub szpalerów. W przypadku realizacji nowych ulic zaleca się nasadzenia o charakterze alejowym lub szpalerowym drzewami odpowiednimi dla warunków siedliskowych;
- w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych zaleca się stosowanie zieleni izolacyjnej i ograniczenie uciążliwości do zajmowanych terenów;
- z uwagi na możliwy hałas od linii wysokiego napięcia (tzw. zjawisko ulotu) zaleca się przestrzegania ster technicznych od tych linii i nie wprowadzanie w ich zasięg terenów zabudowy wrażliwej na hałas.

Ochrona środowiska gruntowo – wodnego

- zaleca się wprowadzenie zakazu lokalizacji składowisk i zakładów utylizacji odpadów z uwagi na niesprzyjające warunki geologiczno – gruntowe i hydrogeologiczne;
- w zakresie gospodarki ściekowej nakazuje się zorganizowany sposób odprowadzania ścieków i pełnoprofilowe ich oczyszczanie z uwagi na wrażliwe cechy środowiska gruntowo - wodnego;
- w przypadku braku technicznych możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej dopuszcza się zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków;
- wody opadowe z nawierzchni terenów komunikacyjnych i utwardzonych (w tym stacji paliw i parkingów), zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi lub zawiesinami, powinny być podczyszczone na terenie inwestora, przed odprowadzeniem ich do odbiornika;
- ze względu na ochronę zasobów wód podziemnych nie powinno się odprowadzać nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, wód gruntowych i gruntu;
- zaleca się retencjonowanie czystych wód opadowych na terenach mieszkaniowych i wykorzystywanie ich do nawodnień terenów zieleni;
- ze względu na położenie na terenach dolinnych oraz w miejscu występowania istotnych zasobów wód pitnych zaleca się prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia naturalnej retencji leśnej oraz glebowej;
- w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniami zaleca się ochronę ujęć wodnych, wprowadzanie i pozostawienie zadrzewień i zakrzaceń wzdłuż koryt rzek, ochronę starorzeczy, pozostawienia na terenach dolinnych podmokłych obszarów łąkowych;

- w celu ograniczenia uciążliwości dla środowiska prowadzonej produkcji rolnej zaleca się zmiany w hodowli zwierzęcej w kierunku eliminacji bezściółkowego systemu hodowli, wprowadzenie zakazu wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- konieczne jest także ograniczenie uciążliwych dla środowiska nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz racjonalne dozowanie tych o niskiej uciążliwości.

Ochrona powietrza atmosferycznego

- wskazane jest wykorzystanie do ogrzewania budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej kotłowni działających na proekologiczne paliwa (olej, gaz, biomasa) oraz zastosowanie urządzeń o wysokiej sprawności i niskiej emisyjności, zaleca się także wykorzystanie źródeł energii odnawialnej (zalecane źródła: energia słoneczna, geotermalna, wody, wiatru);
- wszystkie przemysłowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu na terenie gminy muszą posiadać aktualne decyzje „pozwolenie na emisję” lub „pozwolenie zintegrowane”;
- zaleca się nielokalizowanie na terenie gminy przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko oraz mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem niezbędnych elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym infrastruktury komunalnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zaleca się wykorzystanie zieleni wysokiej przyulicznej do częściowego pochłaniania zanieczyszczeń komunikacyjnych;
- zaleca się ograniczenie emisji niskiej poprzez stopniowe przechodzenie na stosowanie proekologicznych źródeł energii oraz energii ze źródeł odnawialnych.

Ochrona walorów krajobrazowych, przyrodniczych i architektonicznych

- dla terenów zabudowy powinno się określić minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- na terenach zurbanizowanych zaleca się tworzenie terenów zieleni publicznej z placami zabaw, małą architekturą i zielenią wysoką;
- kształtowanie układu funkcjonalno – przestrzennego gminy musi uwzględniać zachowanie lokalnego systemu powiązań przyrodniczych i jego zewnętrznych połączeń;
- w zakresie gospodarki rolnej zaleca się zabezpieczenie gruntów rolnych przed zmianą ich przeznaczenia na cele nierolnicze poprzez racjonalne gospodarowania przestrzenią oraz ochronę gruntów przed erozją wodną i eoliczną (wiatrową) poprzez wykorzystanie zadrzewień śródpolnych oraz zadarniania wzdłuż cieków wodnych;
- w zakresie ochrony ekosystemów leśnych zaleca się zachowanie jak największej różnorodności ekosystemów leśnych, ograniczanie monokultur na rzecz prowadzenia gospodarki leśnej ukierunkowanej na budowę drzewostanów zgodną z potencjalną roślinnością naturalną;
- na terenach wartościowych przyrodniczo zaleca się wyznaczanie terenów użytków ekologicznych lub parku krajobrazowego w celu zapewnienia trwałej ochrony najcenniejszym fragmentom ekosystemów leśnych i nieleśnych z populacjami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt;
- na obszarach objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000 należy ograniczać uciążliwość prowadzonej gospodarki i polityki przestrzennej tak aby zachować siedliska chronionych gatunków ptaków, roślin i innych zwierząt;
- w zagospodarowaniu terenów nadrzecznych zaleca się czynne zabezpieczenie łąk i pastwisk poprzez zachowanie obecnych form użytkowania oraz prowadzenia regularnego koszenia lub wypasu;

- zaleca się zachowanie na terenie gminy liniowych elementów krajobrazu w postaci zieleni wysokiej, pełniących funkcję tras przelotu nietoperzy pomiędzy ich siedliskami o różnych funkcjach (trasy przelotu na żerowiska i zapewniające komunikację pomiędzy koloniami). W przypadku usuwania drzew i krzewów na trasie przelotu należy zastosować nasadzenia zastępcze uzupełniające lukę w trasie przelotu;
- zaleca się utrzymanie zieleni wysokiej w bezpośrednim otoczeniu budynków, będących stanowiskami kolonii rozrodczych nietoperzy, pełniących funkcję trasy przelotu nietoperzy. W przypadku usuwania drzew i krzewów w otoczeniu budynku, będącego stanowiskiem kolonii rozrodczej nietoperzy, należy zastosować nasadzenie zastępcze uzupełniające lukę w trasie przelotu;
- w celu zachowanie cennych walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarów dolinnych zaleca się kształtowanie struktury mozaikowej krajobrazu rolniczego, przez zachowanie w nim oczek wodnych i kępowych oraz pasmowych zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych;
- ewentualne nowe tereny inwestycyjne powinny być lokalizowane poza terenami o wysokich walorach przyrodniczych, ale także w niezbyt bliskiej odległości od terenów mieszkaniowych;
- rozwój zabudowy mieszkaniowej powinien być ograniczony do sąsiedztwa terenów już zainwestowanych jako uzupełnienie ich struktury przestrzennej i powinien być skorelowany z rozwojem infrastruktury technicznej, w tym głównie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, zaleca się bezwzględne ograniczenie osadnictwa na terenach zagrożonych powodzią, planowana zabudowa powinna być dostosowana do charakterystyki architektonicznej istniejącej zabudowy w celu ochrony walorów krajobrazu kulturowego, na terenach wiejskich zaleca się tworzenie terenów zieleni publicznej.

Ochrona przeciwpowodziowa

- na terenie gminy zaleca się stałe modernizowanie i utrzymywanie w dobrym stanie technicznym urządzeń służących do ochrony przeciwpowodziowej (wałów, przepustów, pompowni) ale także obiektów komunikacyjnych i innych technicznych znajdujących się w dolinach rzek, tak aby nie stanowiły w razie sytuacji powodziowej zagrożenia dla swobodnego przepływu wód powodziowych;
- zakazuje się uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału, a także wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego po stronie odpowietrznej;
- dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, należy uwzględnić wymagania wynikające z *Ustawy prawo wodne* zakazujące między innymi:
 - lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
 - gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;
 - prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania;
 - wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych;
 - sadzenia drzew lub krzewów, zmiany ukształtowania terenu;
 - składowania materiałów oraz wykonywania innych robót i czynności, które mogłyby utrudnić ochronę przed powodzią oraz wpłynąć na pogorszenie jakości wód.

Ochrona przeciwośuwiskowa

- wprowadzanie nowej zabudowy na tereny osuwiskowe powinno być ograniczone, zwłaszcza w sytuacji, gdy większość osuwisk karpackich jest obecnie nieaktywna i wszelka ingerencja w stabilność stoku może powodować reaktywację starych osuwisk;
- należy unikać realizacji inwestycji sprzyjających reaktywacji lub powstania nowych osuwisk. Na terenach predysponowanych przyczyna rozwoju ruchów masowych może być podcięcie stoku w wyniku przekształceń powierzchni ziemi przed posadowieniem zabudowy mieszkaniowej, podcięcie stoku w wyniku budowy drogi lub innego liniowego elementu infrastruktury technicznej, zmiany sposobu użytkowania gruntów na stoku (wylesienie, intensyfikacja upraw), zmiany stosunków wodnych na stoku (odwodnienie, regulacje, melioracje), dociążenie stoku w wyniku lokalizacji składowiska, podcięcie stoku w wyniku prowadzonych prac wydobywczych (kamieniołomy, żwirownie), podcięcie stoku w wyniku procesów powodziowych (podmycie skarpy, erozja boczna);
- w przypadku obecności lub lokalizacji zabudowy na terenie potencjalnie zagrożonym osuwaniem zaleca się wykonanie szczegółowych badań geologiczno – inżynierskich, geomorfologicznych i hydrogeologicznych w celu określenia najlepszego sposobu zabezpieczenia stoku przed osuwaniem.

V. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM

5.1. Główne cele zmiany Studium

Zgodnie z ustaleniami Studium polityka przestrzenna w gminie Porąbka powinna opierać się o następujące zasady:

- racjonalne zagospodarowanie terenów zabudowanych, tworzenie we wszystkich czterech wsiach miejsc o charakterze przestrzeni publicznych pozwalających na integrację mieszkańców;
- poprawę jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej;
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa poprzez modernizację systemu komunikacji drogowej;
- wykorzystanie dogodnego położenia gminy i jej walorów w aktywizacji funkcji turystycznej, zwłaszcza agroturystycznej;
- ochronę potencjału przyrodniczego,
- ochronę zwartych kompleksów leśnych,
- ochronę walorów krajobrazowych oraz kulturowych poprzez wprowadzenie odpowiednich ograniczeń w zagospodarowaniu i wykorzystaniu terenów.

Rozwój gminy Porąbka jest m.in. zdeterminowany czynnikami przyrodniczymi jak np. duża lesistość, przebieg Soły, zróżnicowana rzeźba terenu i obecność licznych osuwisk. Projekt Studium zakłada następujące kierunki rozwoju:

- rozwój funkcji usługowej, szczególnie turystyki;
- rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
- rozwój funkcji mieszkaniowej ograniczony głównie do obszarów wyznaczonych w obowiązujących, wcześniej uchwalonych planach miejscowych;
- rozwój infrastruktury technicznej;
- ochrona niezwykle cennych zasobów przyrodniczych;

Zgodnie ze Studium podstawowym kierunkiem rozwoju gminy powinna stać się turystyka, zwłaszcza agroturystyka uzupełniona ofertą ekologicznego, zdrowego rolnictwa i regionalnych produktów spożywczych. Ze względu na stosunkowo słabe gleby niemożliwe jest prowadzenie na terenie gminy intensywnego rolnictwa wysokotowarowego.

W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy zaleca się rozwój zaplecza dla turystyki kwalifikowanej, szczególnie rowerowej, kajakowej i konnej. Aby zwiększyć ruch turystyczny w okresie zimowym należy zapewnić możliwości uprawiania narciarstwa na odpowiednio przygotowanych trasach z nowoczesnymi wyciągami. Zaleca się rozwój bazy noclegowej zwłaszcza agroturystycznej. Gospodarstwom agroturystycznym bezwzględnie powinny towarzyszyć ekologiczne gospodarstwa rolne produkujące zdrową żywność o wysokiej jakości biologicznej.

Wskazana jest koncentracja zabudowy wsi poprzez lokalizowanie nowych inwestycji w wyznaczonych strefach zabudowy zwartej, możliwej do objęcia systemem kanalizacji zbiorowej. Na obszarach zabudowy rozproszonej należy natomiast zachować zabudowę w charakterystycznym układzie, jednak nie dopuścić do jej dalszego rozwoju w takiej formie ze względu na związane z tym koszty ekonomiczne i środowiskowe.

Zaleca się aby miejscowość Porąbka nadal spełniała funkcję głównego ośrodka gminnego zapewniającego mieszkańcom dostęp do usług, zwłaszcza usług publicznych z zakresu oświaty, zdrowia, kultury i bezpieczeństwa publicznego. Na obszarach zabudowy rozproszonej zaleca się zachowanie rolniczego charakteru i krajobrazu kulturowego poprzez utrzymanie w przewadze zabudowy zagrodowej. Obiekty usług publicznych i komercyjnych mogą być loka-

lizowane w granicach wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej z zastrzeżeniem, powinny być skupione w centrach wsi tak, aby w naturalny sposób tworzyć miejsca centralne. Obiekty użyteczności publicznej, zwłaszcza obiekty sakralne, powinny posiadać charakter dominant architektonicznych pozwalających na identyfikację przestrzeni.

Należy dążyć do tworzenia w poszczególnych sołectwach lokalnych przestrzeni publicznych, mogących pełnić funkcję przyjaznych i bezpiecznych miejsc spotkań mieszkańców, zapewniając integrację lokalnej społeczności.

Obszary lasów powinny pozostać w użytkowaniu leśnym, a gospodarkę leśną należy nadal prowadzić w oparciu o plany urządzenia lasu.

Celem ochrony środowiska, w tym licznych walorów przyrodniczych gminy zaleca się stosowanie ekologicznych źródeł energii, zwłaszcza do ogrzewania budynków. Do korzyści wynikających z produkcji czystej, bezpiecznej energii należy przede wszystkim poprawa jakości powietrza m.in. poprzez zmniejszenie niskiej emisji oraz – w dłuższej perspektywie czasowej – obniżenie kosztów eksploatacyjnych lub nawet generowanie wpływów do budżetów gospodarstw domowych.

5.2. Kierunki polityki przestrzennej wyznaczone w Studium

Wyznaczając w Studium tereny pod zabudowę dążono, aby zabudowa mieszkaniowa tworzyła zwarte struktury. Na etapie planów miejscowych w poszczególnych wsiach należy lokalizować przestrzenie publiczne służące integracji społecznej i codziennej rekreacji mieszkańców takie jak: boiska sportowe, place zabaw, tereny zieleni urządzonej, w szczególności w sąsiedztwie usług publicznych. Na wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację dróg oraz wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym związanych z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych gminy w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych.

Ponadto Studium zachowuje tereny przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy wyznacza się następujące przeznaczenia terenów:

MN – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i uzupełniające – zabudowa zagrodowa, w tym agroturystyka, zabudowa letniskowa, usługi publiczne oraz komercyjne, nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza, tereny sportu, rekreacji, zieleni urządzonej, place zabaw, parkingi terenowe itp.

MN/U – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej – dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowa, zabudowa mieszkaniowo-usługowa i uzupełniające – nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza, place publiczne, tereny sportu, rekreacji, zieleni urządzonej, place zabaw, parkingi terenowe itp.;

MW – Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i uzupełniające – zabudowa mieszkaniowo-usługowa, usługi publiczne oraz komercyjne, nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza, place publiczne, tereny sportu, rekreacji, zieleni urządzonej, place zabaw, parkingi terenowe itp.. Na terenach zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną.

RM – Tereny zabudowy zagrodowej – dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – zabudowa zagrodowa i uzupełniające – agroturystyka, usługi gastronomii, zieleni urządzonej, placów zabaw, parkingi terenowe, itp. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną.

U – Tereny zabudowy usługowej, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu – dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – zabudowa usługowa, zabudowa usług administracji, zabudowa usług kultury, zabudowa usług oświaty, zabudowa usług publicznych, zabudowa usług zdrowia i uzupełniające – funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym, nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza, tereny sportu, rekreacji, zieleni urządzonej, placów zabaw, parkingi terenowe, itp. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w postaci instalacji fotowoltaicznych.

UT – Tereny zabudowy usług turystycznych, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – zabudowa usług turystycznych, usługi publiczne oraz komercyjne i uzupełniające – tereny i urządzenia sportu i rekreacji, tereny i urządzenia służące obsłudze ruchu turystycznego, funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym, nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza, tereny zieleni urządzonej, placów zabaw, parkingi terenowe, itp. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w postaci instalacji fotowoltaicznych.

U/MN – Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej – dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – zabudowa usługowa, zabudowa mieszkaniowo-usługowa i uzupełniające – funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym, nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza, tereny sportu, rekreacji, zieleni urządzonej, placów zabaw, parkingi terenowe, itp. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną.

U/P – Tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu – dla których ustala się przeznaczenie – zabudowa usługowa, obiekty produkcyjne, składy, magazyny, hurtownie, zabudowa usługowo-produkcyjna parkingi terenowe. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną a także zaleca się wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w postaci instalacji fotowoltaicznych.

P – Tereny zabudowy produkcyjnej, składy i magazyny, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu – dla których ustala się przeznaczenie – zabudowa produkcyjna, składy, magazyny, hurtownie, parkingi terenowe. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną oraz zaleca się wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w postaci instalacji fotowoltaicznych.

IT – Tereny obiektów infrastruktury technicznej – dla których ustala się przeznaczenie – obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, miejsca postojowe, tereny obsługi komunikacji. Dopuszcza się obiekty obsługi administracyjno-socjalnej. Zaleca się, aby teren zieleni był zagospodarowany zielenią urządzoną.

IT/E – Tereny elektrowni szczytowo-pompowej na górze Żar – dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – elektrownia szczytowo-pompowa na Żarze, miejsca postojowe, tereny obsługi komunikacji;

KS – Tereny obsługi komunikacji – dla których ustala się przeznaczenie – tereny obsługi komunikacji, zieleń izolacyjna.

R – Tereny rolnicze – dla których ustala się przeznaczenie – grunty orne, użytki zielone, sady i stawy hodowlane oraz wszelkiego rodzaju inne uprawy zaliczone do działów produkcji rolnej w przepisach odrębnych. Zakazuje się lokalizacji nowej zabudowy. Zachowuje się istniejące oraz dopuszcza nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Dopuszcza się zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych. Ponadto zalecane jest zalesienie terenów wymagających rekultywacji oraz tych terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej. Zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe. Zachowuje się istniejące zbiorniki wodne. Dopuszcza się budowę zbiorników wodnych, w tym stawów hodowlanych, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego. Zachowuje się istniejące i dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki - piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty itp.), wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych.

Rf – Tereny rolnicze, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - dla których ustala się przeznaczenie – grunty orne, użytki zielone, sady i stawy hodowlane oraz wszelkiego rodzaju inne uprawy zaliczone do działów produkcji rolnej w przepisach odrębnych. Zakazuje się lokalizacji nowej zabudowy. Zachowuje się istniejące oraz dopuszcza nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Dopuszcza się zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych. Ponadto zalecane jest zalesienie terenów wymagających rekultywacji oraz tych terenów, które służą wyrównaniu granicy polno – leśnej. Zalesienie winno następować zgodnie z przepisami odrębnymi i w oparciu o warunki siedliskowe. Zachowuje się istniejące zbiorniki wodne. Dopuszcza się budowę zbiorników wodnych, w tym stawów hodowlanych, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego. Zachowuje się istniejące i dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki - piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty itp.), wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w postaci instalacji fotowoltaicznych.

RU – Tereny obsługi produkcji rolnej i leśnej – dla których ustala się przeznaczenie – obsługa produkcji rolnej i leśnej, parkingi terenowe. Dopuszcza się zabudowę związaną z obsługą produkcji rolnej i leśnej oraz zachowuje się istniejące oraz dopuszcza nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne.

US – Tereny sportu i rekreacji – dla których ustala się przeznaczenie – obiekty sportowe, rekreacyjne w szczególności boiska sportowe, place zabaw, zabudowa towarzysząca. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną.

ZC – Tereny cmentarzy – dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – cmentarz, usługi towarzyszące zabudowie cmentarza, miejsca postojowe. Dopuszcza się rozbudowę cmentarza oraz obiekty sakralne oraz kaplice przedpogrzebowe, sanitariaty i inne obiekty obsługi

cmentarza. Zaleca się, aby teren zieleni był zagospodarowany zielenią urządzoną. Zaleca się wyznaczenie stref ochronnych wokół cmentarza: 50 m i 150 m, w których obowiązują zasady zgodne z przepisami odrębnymi.

ZL – Tereny lasów i zalesień - dla których ustala się przeznaczenie - tereny lasów i zalesień wraz z obiektami gospodarki leśnej. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki - piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty itp.).

ZN – Tereny zieleni nieurządzonej – dla których ustala się przeznaczenie terenu – zieleń nieurządzona, użytki zielone. Dopuszcza się grunty orne, sady i stawy hodowlane oraz wszelkiego rodzaju inne uprawy zaliczone do działów produkcji rolnej w przepisach odrębnych. Dopuszcza się zalesianie terenów, za wyjątkiem: gruntów I-III klasy bonitacyjnej oraz gruntów pochodzenia organicznego, pasów terenu o szerokości 3 m licząc od linii brzegowej rowów melioracyjnych i cieków wodnych, po obu stronach cieków, w pasach napowietrznych linii elektroenergetycznych. Zachowuje się istniejące zbiorniki wodne. Dopuszcza się budowę urządzeń melioracji wodnych. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki - piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty itp.), wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych.

ZP – Tereny zieleni urządzonej – dla których ustala się przeznaczenie podstawowe – tereny zieleni urządzonej, ogrody działkowe, obiekty małej architektury i uzupełniające – nieuciążliwe usługi uatrakcyjniające podstawowe zagospodarowanie terenu (np. gastronomia, usługi publiczne). Zachowuje się istniejące zbiorniki wodne, dopuszcza się lokalizację nowych.

WS – Tereny wód powierzchniowych – dla których zachowuje się istniejące zbiorniki wód powierzchniowych. Dopuszcza się budowę urządzeń wodnych, urządzeń melioracji wodnych oraz urządzeń służących ochronie przed powodzią oraz suszą. Dopuszcza się budowę mostów, pomostów, kładek oraz urządzeń związanych z obsługą turystyki.

Tab. 7. Zestawienie przeznaczeń i parametrów zabudowy na terenach w Studium.

wskazany kierunek rozwoju	przeznaczenie wskazywane w planach miejscowych	parametry i wskaźniki urbanistyczne:			
		intensywność zabudowy	powierzchnia biologicznie czynna	powierzchnia zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy
MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	min. – 0,01 max. – 0,4	min. 40 %	max. 40 %	12 m
	zabudowa mieszkaniowo-usługowa	min. – 0,01 max. – 0,8	min. 35 %	max. 40 %	12 m
	zabudowa usługowa	min. – 0,01 max. – 0,8	min. 25 %	max. 50 %	12 m
	nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza	min. – 0,01 max. – 0,8	min. 25 %	max. 50 %	12 m
	tereny sportu i rekreacji	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	min. – 0,01 max. – 0,4	min. 35 %	max. 40 %	12 m
	zabudowa usługowa	min. – 0,01 max. – 0,8	min. 25 %	max. 50 %	12 m
	zabudowa mieszkaniowo-usługowa	min. – 0,01 max. – 0,8	min. 25 %	max. 40 %	12 m
	nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza	min. – 0,01 max. – 0,8	min. 25 %	max. 50 %	12 m
	tereny sportu i rekreacji	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	zabudowa mieszkaniowa	min. – 0,01 max. – 1,2	min. 25 %	max. 40 %	16 m
	zabudowa mieszkaniowo-usługowa	min. – 0,01 max. – 1,2	min. 25 %	max. 40 %	16 m
	zabudowa usługowa	min. – 0,01 max. – 1,2	min. 25 %	max. 40 %	12 m

wskazany kierunek rozwoju	przeznaczenie wskazywane w planach miejscowych	parametry i wskaźniki urbanistyczne:			
		intensywność zabudowy	powierzchnia biologicznie czynna	powierzchnia zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy
	nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza	min. – 0,01 max. – 1,2	min. 25 %	max. 40 %	12 m
	tereny sportu i rekreacji	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
RM – tereny zabudowy zagrodowej	zabudowa zagrodowa	min. – 0,01 max. – 0,4	Min. 40 %	Max. 50 %	12 m
	Zabudowa usługowa	min. – 0,01 max. – 0,4	Min. 30 %	Max. 50 %	12 m
U - tereny zabudowy usługowej, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu	zabudowa usługowa	Min. – 0,01 Max. – 1,5	min. 15%	max. 50 %	12 m
	Zabudowa mieszkaniowa	min. – 0,01 max. – 1,0	min. 30 %	max. 40 %	12 m
	nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza	min. – 0,1 max. – 1,5	min. 15%	max. 50 %	12 m
	tereny sportu i rekreacji	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
UT – tereny zabudowy usług turystycznych, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu	Zabudowa usługowa	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
	Zabudowa mieszkaniowa				
	nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza				
	tereny sportu i rekreacji				
U/MN – tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej	zabudowa usługowa	min. – 0,01 max. – 0,8	min. 20 %	max. 50 %	12 m
	zabudowa mieszkaniowo-usługowa	min. – 0,01 max. – 0,7	min. 20 %	max. 40 %	12 m
	zabudowa mieszkaniowa	min. – 0,01 max. – 0,4	min. 30 %	max. 40 %	12 m
	nieuciążliwa działalność produkcyjna, rzemieślnicza	min. – 0,01 max. – 0,8	min. 20 %	max. 50 %	12 m
	tereny sportu i rekreacji	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
U/P – tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej, na	zabudowa usługowa	min. – 0,01 max. – 2,0	min. 15 %	max. 60 %	12 m
	Zabudowa produkcyjna, składy i magazyny	min. – 0,01 max. – 2,0	min. 15 %	max. 50 %	12 m

wskazany kierunek rozwoju	przeznaczenie wskazywane w planach miejscowych	parametry i wskaźniki urbanistyczne:			
		intensywność zabudowy	powierzchnia biologicznie czynna	powierzchnia zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy
których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu	Zabudowa usługowo-produkcyjna	min. – 0,01 max. – 2,0	min. 15 %	Max. 50%	12 m
P – tereny zabudowy produkcyjnej, składy i magazyny, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu	Zabudowa produkcyjna, składy i magazyny	min. – 0,01 max. – 2,0	min. 15 %	Max. 50%	6 m
IT - tereny obiektów infrastruktury technicznej	obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
IT/E – tereny elektrowni szczytowo-pompowej na górze Żar	elektrownia szczytowo-pompowa na Żarze	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
	miejsca postojowe				
	tereny obsługi komunikacji				
KS – tereny obsługi komunikacji	tereny obsługi komunikacji	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
R – tereny rolnicze	grunty orne, użytki zielone, sady i stawy hodowlane oraz wszelkiego rodzaju inne uprawy	-			

wskazany kierunek rozwoju	przeznaczenie wskazywane w planach miejscowych	parametry i wskaźniki urbanistyczne:			
		intensywność zabudowy	powierzchnia biologicznie czynna	powierzchnia zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy
Rf – tereny rolnicze, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.	zaliczone do działów produkcji rolnej w przepisach odrębnych				
RU – tereny obsługi produkcji rolnej i leśnej	Dopuszcza się zabudowę związaną z obsługą produkcji rolnej i leśnej	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
US – tereny sportu i rekreacji	obiekty sportowe, rekreacyjne w szczególności boiska sportowe, place zabaw, zabudowa towarzysząca	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
ZC – tereny cmentarzy	cmentarz, usługi towarzyszące zabudowie cmentarza	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
ZL – tereny lasów i zalesień	tereny lasów i zalesień wraz z obiektami gospodarki leśnej (zakaz zabudowy)	-			
ZN – tereny zieleni nieurządzonej	zielenie nieurządzone, użytki zielone (zakaz zabudowy)	-			
ZP – tereny zieleni urządzonej	tereny zieleni urządzonej, ogrody działkowe, obiekty małej architektury	do indywidualnego określenia w planie miejscowym			
WS – tereny wód powierzchniowych	zbiorniki wód powierzchniowych, ciek wodny	-			

Tereny do wyłączenia spod zabudowy

Na obszarze gminy wyłącza się spod zabudowy:

- tereny rolne – R (za wyjątkiem dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji);
- tereny lasów i zalesień – ZL (za wyjątkiem zabudowy związanej z gospodarką leśną, dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji), za wyjątkiem zabudowy związanej z obsługą gospodarstw leśnych na obszarach leśnych zgodnie z właściwymi planami urządzenia lasów;
- tereny zieleni nieurządzonej – ZN (za wyjątkiem dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji);

- pasy ochronne pasy ochronne wzdłuż cieków wodnych, o szerokości min. 15m licząc od górnej krawędzi skarpy brzegowej

Ponadto na pozostałych terenach obiekty budowlane powinny się znajdować w odległości:

- nie mniejszej niż 12 m od ściany lasu;
- nie mniejszej niż 5 m od wód powierzchniowych.

Ponadto na obszarze gminy dopuszcza się pozostawienie terenów rolnych i leśnych w planach miejscowych mimo wyznaczenia ich w studium pod zabudowę, a szczególnie w przypadku nie uzyskania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Za zgodne ze studium uznaje się wprowadzenie zakazu zabudowy, w tym również zmianę przeznaczenia terenu, na obszarach istniejących osuwisk oraz osuwisk skartowanych w przyszłości, a także ujawnionych w przyszłości stref zalewowych.

Zamierzenia inwestycyjne w granicach Parku Krajobrazowego i jego otuliny (z wyłączeniem inwestycji mieszkalnych i inwentarskich na obszarach przeznaczonych pod budownictwo) wymagają uzyskiwania opinii Dyrektora Parku Krajobrazowego.

Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Na terenie gminy nie wyznacza się nowych form ochrony przyrody. Występują tu następujące formy ochrony przyrody: Park Krajobrazowy Beskidu Małego, Rezerwat „Zasolnica”, Specjalny Obszar Ochrony PLH240023 „Beskid Mały” oraz dwa pomniki przyrody. W stosunku do wyżej wymienionych form ochrony przyrody obowiązują ustalenia zawarte w wymienionych poniżej aktach prawnych, które będąc dokumentami nadrzędnymi w stosunku do Studium, wyznaczają podstawowe kierunki ochrony środowiska i przyrody na terenie gminy Porąbka. Ustalenia te powinny być uwzględniane w aktach prawa miejscowego i decyzjach administracyjnych.

W południowej i południowo wschodniej części gminy znajduje się Park Krajobrazowy Beskidu Małego utworzony Rozporządzeniem Nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16 czerwca 1998 r. ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe Beskidu Małego. W Rozporządzeniu obowiązują konkretne zapisy dotyczące przestrzegania zasad m.in. z zakresu: ochrony środowiska i krajobrazu (ochrona przed zakłócaniem stosunków wodnych, degradacją gleb i szaty roślinnej, zanieczyszczeniem powietrza). Ponadto w zasadach i kierunkach działania, w Rozporządzeniu zapisano, iż na terenie Parku należy likwidować lub ograniczać szkodliwą działalność gospodarczą, prowadzić prawidłową politykę przestrzenną oraz utrzymywać, odnawiać i wzbogacać zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe. Gospodarka rolna i leśna powinna być prowadzona tak, aby umożliwić realizację celów ochrony parków. Ponadto obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wyznacza nakazy i zakazy dotyczące parku i jego otuliny, które zostaną zastąpione zapisami wynikającymi z planu ochrony w trybie przewidzianym prawem.

Na terenie gminy położony jest rezerwat „Zasolnica”, który w całości położony jest na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Uznany został w dniu 10.03.1973 r., Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 stycznia 1973 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody, a utrzymany późniejszym Obwieszczeniem Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody. Na obszarze rezerwatu, zgodnie z Zarządzeniem, ustala się zachowanie fragmentu rosnącego na stromym stoku Zasolnicy starodrzewu buczyny karpackiej, ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych.

Specjalny Obszar Ochrony PLH240023 „Beskid Mały” ma powierzchnię 71,86 km² i niemal w całości położony jest na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Jest to

obszar o dużym znaczeniu dla zachowania bioróżnorodności. Zidentyfikowano tu 15 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.), ochrona zasobów przyrodniczych na obszarach Natura 2000 opiera się przede wszystkim na ograniczaniu działań mogących w znaczący sposób pogorszyć właściwy stan ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Zgodnie z zapisami ww. ustawy zabrania się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony danego obszaru Natura 2000, niezależnie od ich położenia względem obszaru. Nie oznacza to jednak, że na obszarach Natura 2000 nie można realizować żadnych przedsięwzięć – zabronione są jedynie działania mające znaczący negatywny wpływ na cele ochrony obszaru. Ponadto w szczególnych przypadkach (zgodnie z art. 34 ww. ustawy) istnieje możliwość realizacji działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000, jeżeli działania te wynikają z przesłanek nadrzędnego interesu publicznego, udokumentowany zostanie brak rozwiązań alternatywnych oraz zapewni się wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Dla pomników przyrody (daglezji zielonej i dębu o obwodzie 356 cm), wprowadza się następujące zasady ochrony:

- zakaz wycinania, niszczenia lub uszkodzania drzew,
- zakaz zrywania pączków, kwiatów, owoców i liści,
- zakaz zanieczyszczania terenu w pobliżu drzew,
- zakaz niszczenia systemu korzeniowego drzew,
- zakaz prowadzenia jakiejkolwiek działalności gospodarczej, prowadzącej do zanieczyszczenia wód powierzchniowych lub gruntowych, gleby, powietrza atmosferycznego, prowadzącej do zmian stosunków wodnych lub ukształtowania powierzchni ziemi
- zakaz utwardzania powierzchni gruntu w odległości mniejszej niż 3 m od pnia drzew stanowiących pomniki przyrody
- zakaz umieszczania tablic, napisów i innych znaków (za wyjątkiem oznaczeń związanych z ochroną pomnika przyrody),
- zakaz nacinania drzew, rycia napisów i znaków,
- zakaz wchodzenia na drzewa,
- zaleca się prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych drzew.

Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Ujęcia i zasoby wodne

Na terenie gminy występuje dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GWZP nr 446 – „Dolina rzeki Soła” oraz GZWP nr 447 „Zbiornik Warstw Godula (Beskid Mały)”. GZWP nr 446 ma powierzchnię 116 km². Tworzą go utwory czwartorzędowe. GZWP nr 447 ma powierzchnię 256 km². Tworzą go układy trzeciorzędowo-kredowe. Na terenie gminy funkcjonuje obecnie jedno gminne ujęcie wody podziemnej, które zaopatruje mieszkańców gminy. Dla ujęć wody pitnej obowiązują zakazy i nakazy z zakresu ochrony środowiska zapisane w pozwoleniach wodno-prawnych, które dodatkowo wyznaczają granice stref ochrony pośredniej i bezpośredniej wokół tych ujęć. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach tych należy:

- odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- zagospodarować teren zielenią;

- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a na ogrodzeniu należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Należy zapewnić dostęp do powierzchniowych wód publicznych zgodnie z przepisami odrębnymi, w celu zachowania otulin biologicznych cieków wodnych i lokalnych korytarzy ekologicznych, nieruchomości przyległe do powierzchniowych wód publicznych można grodzić tylko zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ochrona gleb

Na terenie gminy Porąbka gleby klas bonitacyjnych I-III pokrywają 1019 ha. Ze względu na znaczne spadki terenu na obszarze gminy wszystkie gleby narażone są na erozję wodną – wymywanie i spływ powierzchniowy. W celu ochrony środowiska glebowego ustala się:

- zakaz lokalizacji stałych składowisk wszelkiego rodzaju odpadów;
- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu oraz zakaz gromadzenia lub magazynowania wszelkich odpadów w miejscach do tego nieprzygotowanych;
- ograniczenie zmian naturalnego ukształtowania terenu;
- ograniczenie wycinki istniejących drzew i krzewów w zadrzewieniach stanowiących naturalne zabezpieczenie przed erozją gleb i wymywaniem wartościowych składników z profilu glebowego;
- wody opadowe zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi lub zawiesinami, powinny być podczyszczone na terenie inwestora, przed odprowadzeniem ich do odbiornika;
- dążenie do zmiany w hodowli zwierzęcej w kierunku eliminacji bezściółkowego systemu hodowli, wprowadzenie zakazu wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- ograniczenie stosowania uciążliwych dla środowiska nawozów mineralnych i środków ochrony roślin oraz racjonalne dozowanie tych o niskiej uciążliwości;
- prowadzenie zabiegów agrotechnicznych dostosowanych do ukształtowania terenu również w celu zmniejszenia erozji i spływu powierzchniowego na terenach upraw rolnych.

Ochrona lasów

Gminę Porąbka cechuje bardzo wysoka lesistość kształtująca się na poziomie ponad 45%. W związku z tym istniejące kompleksy leśne wymagają wzmożonej ochrony, zwłaszcza przed nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nieleśne powodującym ich fragmentację. W odniesieniu do terenów lasów ustala się:

- ochronę gruntów leśnych przed nieuzasadnioną zmianą przeznaczenia na cele nieleśne,
- maksymalną ochronę i utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów leśnych z uwagi na ich znaczenie ekologiczne,
- szczególną ochronę najstarszych drzewostanów,
- umiarkowane stosowanie cięć pielęgnacyjnych,
- zakaz zabudowy,
- poruszanie się pojazdów samochodowych jedynie po drogach publicznych lub drogach leśnych obsługujących poszczególne przysiółki.

Ochrona przed hałasem

W ramach ochrony przed hałasem należy:

- zapewnić jak najlepszy standard akustyczny środowiska zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dla poszczególnych terenów określić przynależność do kategorii ochrony przed hałasem zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- poprawić stan i utrzymywać odpowiedni standard techniczny dróg wojewódzkich i krajowych w celu ograniczenia ich uciążliwości;
- lokalizować nową zabudowę w odpowiedniej odległości od dróg wojewódzkich i krajowych;
- stosować pasy zieleni izolacyjnej wzdłuż istniejących oraz planowanych dróg, sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej;
- w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych stosować zieleni izolacyjną.

Ochrona przed promieniowaniem

W celu ochrony przed promieniowaniem należy:

- przy lokalizacji instalacji emitujących pole elektromagnetyczne zadbać aby poziom pól był zgodny z przepisami odrębnymi;
- wprowadzić na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefę ochronną od istniejących i projektowanych napowietrznych linii elektroenergetycznych, zgodnie z wytycznymi zarządcy sieci;
- w granicach pasa technologicznego napowietrznych linii elektroenergetycznych zabronić lokalizowania wszelkiej zabudowy związanej ze stałym pobytem ludzi oraz utrzymywania drzew, krzewów i roślinności przekraczającej wysokość 2 metrów;

Ochrona złóż surowców naturalnych

Na terenie gminy występuje tylko jedno udokumentowane złożo, w którym zaniechano eksploatacji. Teren udokumentowanego złoża kopalin może być zagospodarowane zgodnie z przepisami odrębnymi. Poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin oraz ich eksploatacja na terenie gminy może się odbywać na podstawie stosownych koncesji, po spełnieniu wymogów określonych przepisami odrębnymi. Zaleca się sporządzić dla nich miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 104 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981). Wyrobiska powstałe w wyniku wyeksploatowania złóż kopalin należy poddać rekultywacji w sposób umożliwiający realizację przeznaczenia podstawowego tych terenów.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

W zakresie gospodarki wodnej:

- Zachowuje się istniejące ujęcia wód podziemnych.
- Dopuszcza się realizację nowych ujęć wód podziemnych po przeprowadzeniu odpowiednich badań zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Przewiduje się rozbudowę, utrzymanie i modernizację istniejącej gminnej sieci wodociągowej znajdującej się na terenie gminy.
- Należy dążyć do objęcia wodociągiem tych terenów, na których jest to ekonomicznie uzasadnione.

- Na warunkach określonych w przepisach odrębnych i szczególnych dopuszcza się zaopatrzenie w wodę ze studni indywidualnych, zwłaszcza na potrzeby upraw oraz na obszarach usytuowanych poza zasięgiem wodociągów zbiorowych.

W zakresie gospodarki ściekowej:

- Przewiduje się utrzymanie istniejącej gminnej sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie gminy oraz jej dalszą rozbudowę.
- Należy dążyć do objęcia zbiorczą siecią kanalizacji sanitarnej tych terenów, na których jest to ekonomicznie uzasadnione.
- Dopuszcza się rozbudowę, przebudowę i budowę nowych oczyszczalni.
- Odprowadzanie ścieków, może być realizowane do indywidualnych lub grupowych zbiorników bezodpływowych bądź do przydomowych oczyszczalni ścieków do czasu realizacji odpowiedniego systemu kanalizacji, na warunkach określonych w przepisach szczególnych i odrębnych.
- Dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną.
- Odprowadzanie wód opadowych powinno odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych.
- Nie dopuszcza się odprowadzania wód opadowych na nawierzchnie utwardzone ciągów komunikacyjnych.
- Kanalizacja sanitarna i deszczowa musi być prowadzona rozdzielnie.

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- Zachowuje się istniejące napowietrzne linie energetyczne.
- Zaopatrzenie w energię elektryczną będzie odbywać się według warunków określonych przez dystrybutora energii i eksploatatora sieci – z istniejącego systemu energetycznego za pośrednictwem istniejących stacji transformatorowych.
- Dla istniejących i nowopowstałych napowietrznych linii elektroenergetycznych należy wyznaczyć strefy technologiczne, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- W pasie technologicznym o szerokości 50 m dla linii 220 kV (po 25 m z każdej strony od osi linii mierząc poziomo i prostopadłe do osi) nie należy budować budynków mieszkalnych i lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi.
- Dopuszcza się zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznych linii pod warunkiem uzgodnienia z właściwym organem.

W zakresie zaopatrzenia w gaz przyjmuje się następujące kierunki:

- Gmina jest zaopatrzona w gaz z gazociągu wysokiego ciśnienia DN 150 2,5 MPa relacji Oświęcim – Wadowice, dla którego strefa kontrolowana wynosi 30m (po 15m w obie strony od osi gazociągu) wraz odgałęzieniem DN 250 CN 2,5MPa do SRP Czaniec i odgałęzieniem DN 150 CN 2,5 MPa do SRP Międzybrodzie. Do tego gmina korzysta z średnioprężnej sieci gazowej.

W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą przyjmuje się następujące kierunki:

- Zaopatrzenie w energię ciepłą na terenie gminy będzie następowało z kotłowni indywidualnych.
- W miarę możliwości, zwłaszcza na obszarach gęsto zainwestowanych oraz dla zespołów obiektów pełniących funkcje publiczne, zaleca się realizację kotłowni zbiorowych, ułatwiających zastosowanie rozwiązań i technologii proekologicznych.

- Zaleca się stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej (takich jak: gaz przewodowy lub butlowy, olej opałowy, energia elektryczna, biomasa lub alternatywne źródła energii odnawialnej).

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym oraz lokalnym

Tab. 8. Wykaz planowanych inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym.

Rodzaj zdania	Teren objęty inwestycją
Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym	
Przedsięwzięcie pn. „Budowa drogi krajowej nr 52 Bielsko-Biała – Głogoczów (Beskidzka Droga Integracyjna) klasy GP(S)”, planowana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie	północna część gminy w obrębach Bujaków, Kobiernice i Czaniec
Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 948 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	teren drogi wojewódzkiej nr 948 na odcinku Kobiernice – Porąbka – granica gminy
Budowa ścieżki rowerowej z chodnikiem wzdłuż wału z Kobiernic do Żywca	jest to zamierzenie, na chwilę obecną nie określono jeszcze dokładnego przebiegu ani spodziewanego terminu realizacji inwestycji
Inwestycje o znaczeniu lokalnym	
Modernizacja dróg gminnych	cała gmina
Rozbudowa wodociągów i kanalizacji	cała gmina

Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Jako że gmina dysponuje glebami o niewielkiej przydatności do produkcji rolniczej (gleby średnio ciężkie i ciężkie – trudne do uprawy i mało ekonomiczne z rolniczego punktu widzenia, trudne warunki naturalne i klimatyczne) rolnictwo nie powinno stanowić podstawowej działalności w gminie, a kierunkiem jego rozwoju może być jedynie rolnictwo ekologiczne. Mając na uwadze racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz dążenie do podniesienia opłacalności produkcji rolnej, ustala się następujące zasady gospodarowania:

- rozwijanie działalności agroturystycznej i rolnictwa ekologicznego;
- rozwój indywidualnego, regionalnego przetwórstwa rolno-spożywczego;
- zwiększenie asortymentu produktów regionalnych;
- utrzymanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, jako elementów lokalnego układu powiązań ekologicznych;
- podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących gospodarstwa rolne.

Leśna przestrzeń produkcyjna

Na terenach lasów stanowiących własność Skarbu Państwa zrównoważoną gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o plany urządzania lasu dostosowane do szczególnych warunków siedliskowych. W przypadku lasów niebędących własnością Skarbu Państwa działalność gospodarczą na ich terenach regulują uproszczone plany urządzania lasów i inwentaryzacja lasów. Ponadto, dla lasów ustala się:

- bezwzględne zachowanie istniejących kompleksów leśnych;

- dążenie do łączenia izolowanych enklaw leśnych;
- dalszą budowę szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, konnych i miejsc odpoczynku oraz innych obiektów ułatwiających ruch turystyczny, w celu ochrony lasów przed niezorganizowaną penetracją turystyczną;
- budowę ścieżek edukacyjnych w celu zwiększenia świadomości ekologicznej odwiedzających lasy osób.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz osuwania się mas ziemnych

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Na terenie gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią: Q 10%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat oraz obszary Q 1%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat.

Poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią występują tu także obszary Q 0,2%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

Poza wymienionymi obszarami, ze względu na specyfikę rzek górskich, we wszystkich dolinach cieków mogą występować lokalne podtopienia spowodowane intensywnymi opadami deszczu lub wiosennymi roztopami. W związku z koniecznością ochrony ludzi i mienia przed powodzią w obrębie terenów zalewowych wodami Soły:

- należy wprowadzić ograniczenia w lokalizacji zabudowy;
- należy ograniczyć sadzenie drzew i krzewów;
- należy ograniczyć zmiany w ukształtowaniu terenu;
- dopuszcza się lokalizację obiektów infrastruktury przeciwpowodziowej.

Zasady zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią regulują przepisy odrębne.

Obszary osuwania się mas ziemnych

Na obszarze Gminy Porąbka występują osuwiska i obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, skartowane przez Państwowy Instytut Geologiczny. Aby zapobiec powstawaniu osuwisk należy umiejętnie prowadzić gospodarkę rolną na terenach o większych spadkach, uporządkować gospodarkę wodną na stokach poprzez odpowiednie odprowadzenie wód opadowych oraz wprowadzać na stoki roślinność stanowiącą naturalne zabezpieczenie.

Na terenach osuwiskowych dopuszcza się realizację obiektów budowlanych po uwzględnieniu występujących zagrożeń niekorzystnych zjawisk geodynamicznych, w tym osuwisk. Każdą inwestycję budowlaną nakazuje się poprzedzić rozpoznaniem i analizą aktualnych warunków geologicznych. W planach miejscowych należy określić szczegółowe zasady lokalizacji zabudowy na terenach osuwiskowych oraz na terenach zagrożonych ruchami masywnymi. Wszelkie inwestycje wymagające prac ziemnych w miejscach narażonych warto prowadzić pod nadzorem geologa.

Za zgodne ze studium uznaje się także wprowadzenie zakazu zabudowy, w tym również zmianę przeznaczenia terenu, na obszarach istniejących aktywnych osuwisk oraz osuwisk skartowanych w przyszłości.

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Rekultywacji na terenie Gminy Porąbka wymaga teren udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego (żwiru) „Kobiernice”. Ustala się rekultywację terenu złoża w kierunkach: rolniczym oraz sportu i rekreacji. Dopuszcza się także wprowadzenie zalesień.

Rewaloryzacji na terenie gminy wymagają niemal wszystkie obiekty zabytkowe, figurujące w wojewódzkiej ewidencji zabytków, proponowane do objęcia gminną ewidencją zabytków.

Warto, aby na terenach zabudowy usługowej, sportu i rekreacji powierzchnię biologicznie czynną kształtować, jako zielen uporządkowana dającą wrażenie porządku i ładu w przestrzeni. Należy dbać o uporządkowanie zabudowy mieszkankowej, co do jej gabarytów, lokalizacji, formy architektonicznej i zastosowanych detali oraz kolorystyki.

Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Na obszarze Gminy Porąbka, na terenach U, UT, U/P, P oraz Rf, dopuszcza się lokalizację obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, w granicach jak na rysunku Studium.

VI. OCENA WPŁYWU USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

6.1. Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko

Na terenie gminy Porąbka nie ma dużych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, które mogłyby wpływać na zmiany jakości powietrza na większym obszarze. Brak dużych zakładów przemysłowych ogranicza problem emisji przemysłowej. Zanieczyszczenia powietrza pochodzą przede wszystkim z tzw. „niskiej emisji”, powstające głównie w procesie energetycznego spalania paliw. Jej źródłem są małe zakłady przemysłowe, lokalne kotłownie oraz indywidualne systemy grzewcze. Znaczna część obiektów budowlanych ogrzewana jest węglem i drewnem. Stężenia emitowanych substancji, w tym zwłaszcza pyłu zawieszonego zmieniają się sezonowo i rosną w sezonie grzewczym. Wielkość emisji zależy od ilości i jakości używanego paliwa, wyposażenia w urządzenia oczyszczające gazy odlotowe oraz ich skuteczność. Na obszarze gminy nie notuje się problemu związanego z emisją komunikacyjną. Oddziaływanie komunikacji samochodowej na środowisko gminy Porąbka nie stanowi zagrożenia, ponieważ mimo przebiegu drogi krajowej i wojewódzkiej, natężenie ruchu nie jest na tyle znaczące aby generować ponadnormatywne zanieczyszczenie. Na terenie gminy nie są prowadzone pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza. Jednak można przypuszczać że w okresie grzewczym przekroczone są dobowe wartości stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} na obszarach zabudowanych.

Również w przypadku promieniowania elektromagnetycznego nie notuje się przekroczeń dopuszczalnych poziomów. Urządzenia emitujące jonizujące promieniowanie elektromagnetyczne na terenie gminy to linie elektroenergetyczne 220 i 100 kV, główne punkty zasilania (GPZ) oraz stacje telefonii komórkowej.

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie gminy są spływy powierzchniowe związane z rolniczym charakterem obszarów, oraz ścieki socjalno-przemysłowe, często zrzucane bezpośrednio do potoków bez oczyszczenia. Słaba kanalizacja gminy oraz przestarzałe i nieszczelne zbiorniki szambowe zwiększają możliwości przedostania się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. W ostatnich latach widoczna jest stopniowa poprawa stanu czystości cieków. Zmniejszają się przekroczenia wskaźników zawiesiny, zanieczyszczeń bakteriologicznych, stężenia fosforu. Poprawia się również stan sanitarny rzek i potoków. Jednak nadal głównym czynnikiem powodującym niską klasyfikację rzek są zanieczyszczenia bakteriologiczne (przekroczenie wskaźnika miana Coli). Dla wód podziemnych nie stwierdzono przekroczeń norm.

Zagrożenie powodziowe jest na mniejszych ciekach jest związane głównie ze spadkami terenów i niewielkimi powierzchniami zlewni cieków, które przy znacznych opadach czy roztopach powodują gwałtowne wezbrania. Tylko niektóre rzeki i nie w całości posiadają zabezpieczenia przeciwpowodziowe, przeważnie w miejscach, gdzie zabudowa znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie koryta. Poza tymi obszarami cieki mają naturalny charakter. Zbyt małe prześwity niektórych przepustów czy mostów drogowych zwiększają potencjalne zagrożenie powodziowe. Podstawowym zagrożeniem powodziowym na obszarze gminy odznacza się dolina Soły. W dolinie Soły wyznaczono obszary zagrożenia powodziowego gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (Q₁₀%), średnie (Q₁%) i niskie (Q_{0,2}%). Obszary te rozciągają się głównie na terenach nadrzecznej zieleni nieurządzonej. W miejscach największego zasięgu obejmują pas ok. 250 m od wschodniego i ok. 350 m od zachodniego brzegu Soły w rejonie Kobiernic i Górek (ul. Sportowej). Ponadto obszary o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi obejmują tereny na północ i południe od mostu w ciągu ul. Krakowskiej (rejon osiedla Międzymoście), a także w okolicy zapory na północnym brzegu jeziora

Czanieckiego. Na obszarach zagrożenia powodziowego nie ma istniejącej i planowanej zabudowy.

Czynnikiem ograniczającym zagospodarowanie obszaru gminy jest występowanie obszarów zagrożeń osuwiskowych. Obejmują one stromo nachylone stoki górskie, ale także zbocza lokalnych cieków wodnych. Budowa geologiczna na obszarze gminy tworzy warunki do rozwoju form osuwiskowych. Istotnym czynnikiem wywołującym ruchy masowe jest lokalizowanie obiektów budowlanych i elementów komunikacyjnych na zagrożonych stokach. W obszarach osuwisk nieaktywnych w północno – zachodniej części gminy w rejonie miejscowości Bujaków i Kobiernice znajduje się istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Natomiast w południowo – wschodniej części gminy, w dolinach rzek Wielka i Mała Puszcza znajdują się obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, na których również znajdują się istniejące budynki mieszkaniowe. Występowanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na tych obszarach jest niekorzystne z punktu widzenia właściwości geotechnicznych gruntu, zwłaszcza w obszarach nieaktywnych osuwisk. W przyszłości na tych obszarach być może konieczne będą działania zapobiegające skutkom ruchów masowych.

Ustalenia Studium wprowadzają zabudowę mieszkaniową oraz zabudowę usługową na tereny otwarte, głównie jako uzupełnienie istniejących układów urbanistycznych oraz rozbudowują układ komunikacyjny. Niestety na obszarze gminy oprócz zabudowy skoncentrowanej w dolinach rzecznych znajduje się sporo obszarów zabudowy rozproszonej. Planowane poszerzenie strefy zurbanizowanej ma po części na celu połączenie obiektów zabudowy rozproszonej z półzwarłą zabudową w terenach dolinnych. Lokalizując nowe tereny pod zabudowę starano się unikać sąsiedztwa terenów leśnych lub wchodzenia z zabudową w obszary śródlądne, choć nie zawsze było to możliwe (np. w dolinie Wielkiej Puszczy). Nie zawsze jednak takie działania okazały się możliwe, dlatego w niektórych lokalizacjach planowana zabudowa będzie bezpośrednio sąsiadować z obszarami leśnymi. Niestety część istniejących i planowanych pod zabudowę terenów znalazła się także w obszarach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Nie są to co prawda obszary bezpośrednio zagrożone osuwiskami jak w przypadku terenów aktywnych lub nieaktywnych osuwisk (na obszarze nieaktywnych osuwisk znajdują się istniejące obiekty w innej części gminy) jednak potencjalnie istnieje możliwość rozwoju nowych ruchów masowych w ich granicach. Dlatego zagospodarowanie tych obszarów powinno podlegać szczególnym wymaganiom tak, aby nie dokonać naruszenia stabilności stoku. Zachowane pozostają tereny leśne. Strefa terenów niezabudowanych obejmuje znaczne obszary gminy włączając w to obszary użytkowane rolniczo a także pozostające jako nieużytki z roślinnością trawiastą.

Ustalenia Studium chronią wartości kulturowe obszaru. Dbają także o walory krajobrazowe terenów zainwestowanych i rolniczych (udziały zieleni, zadrzewienia śródpolne, zadrzewienia przydrożne).

Ustalenia dotyczące infrastruktury technicznej mają na celu poprawę jakości środowiska gruntowo – wodnego oraz zmniejszenie emisji do atmosfery i wód gruntowych i gruntu. Na obszarze gminy znajdują się rozległe tereny ujęć wód powierzchniowych w dolinie Soły. Ustalenia Studium zalecają odprowadzanie wszystkich ścieków w rozumieniu ustawy prawo wodne do sieci kanalizacji sanitarnej i następnie do miejsc oczyszczania ścieków. W przypadku braku skanalizowania terenów dopuszcza się odprowadzanie ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków i szczelnych bezodpływowych zbiorników na ścieki. Szamba dopuszcza się wyłącznie jako rozwiązania tymczasowe do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej. Indywidualne oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach, dopuszcza się poza zasięgiem Aglomeracji Kęty. Na obszarze gminy obejmuje ona niektóre rejony zurbanizowane w miejscowościach Kobiernice i Czaniec. Ścieki przemysłowe mają zostać poddane wstępnemu podczyszczeniu przed odprowadzeniem ich do sieci kanalizacji sanitarnej. Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych placów parkingowych, dróg i terenów gdzie mogło dojść do ich

skażenia należy podczyścić. Zabrania się odprowadzania ścieków w tym również zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych bezpośrednio do wód powierzchniowych, wód stojących oraz ziemi oraz do wód podziemnych. Każde postępowanie z ściekami powinno spełniać przepisy określone w ustawie prawo wodne i prawo ochrony środowiska, dotyczy to w szczególności rolniczego wykorzystywania ścieków. W przypadku zabudowy rozproszonej nie będzie możliwe doprowadzenie systemów kanalizacji co będzie skutkowało rozwojem indywidualnych sposobów na gromadzenie ścieków, w tym przydomowych oczyszczalni ścieków. Najpopularniejszym rodzajem przydomowej oczyszczalni jest drenaż rozsączający. Ten rodzaj oczyszczalni można stosować na działkach, gdzie możliwe jest spełnienie następujących warunków: odległość pomiędzy studnią a najbliższym przewodem rozsączającym ścieki musi wynosić co najmniej 30 m oraz grunt musi być przepuszczalny (piaszczysty), a zwierciadło wód gruntowych położone przynajmniej 1,5 m poniżej rur drenarskich. Rury drenażu rozsączającego układa się na głębokości 0,6–1,2 m pod powierzchnią terenu, a więc wody gruntowe muszą znajdować się na głębokości co najmniej 2,1 – 2,7 m. Jeśli poziom wód gruntowych jest wysoki, to można wykonać ewentualnie nasyp, zwany kopcem filtracyjnym, w którym prowadzi się rury drenarskie. Jednak wymaga to zwykle zamontowania pompy spiętrzającej (podnoszącej) ścieki. W miejscach przebiegu rur drenarskich nie sadi się roślin o głębokim systemie korzeniowym, bo korzenie obrosłyby lub uszkodziły rury. Innym typem jest oczyszczalnia ze złożem biologicznym. Takie oczyszczalnie nadają się na niewielkie działki lub na tereny z płytko zalegającą wodą gruntową. Rozkład ścieków zachodzi w nich nie w gruncie, ale w specjalnym zbiorniku, w którym znajduje się warstwa ułożonego na ruszcie gruboziarnistego kruszywa lub innego materiału. Jest to właśnie złożo, które zraszane przez ścieki i natleniane sprzyja rozwijaniu się bakterii tlenowych rozkładających ścieki. Ścieki ze złoża, oczyszczone już w bardzo dużym stopniu, odprowadza się następnie do studni chłonnej, ewentualnie do rowu melioracyjnego lub zbiornika wodnego (po uzyskaniu tzw. pozwolenia wodnoprawnego).

Wszystkie przepisy zawarte w ustaleniach projektu zmiany Studium powinny zagwarantować właściwe funkcjonowanie środowiska gruntowo – wodnego oraz jego jakość na poziomie wartości dopuszczalnych zawartych w przepisach odrębnych.

Ustalenia Studium nakazują kompleksowe wyposażenie obszaru gminy w infrastrukturę techniczną, w tym w sieci teleinformatyczne, wodociągowe i gazowe. W zakresie zaopatrzenia w ciepło ze względu na charakter zabudowy, wskazuje się że zaopatrzenie w ciepło będzie odbywać się z systemów indywidualnych. W miarę możliwości, zwłaszcza na obszarach gęsto zainwestowanych oraz dla zespołów obiektów pełniących funkcje publiczne, zaleca się realizację kotłowni zbiorowych, ułatwiających zastosowanie rozwiązań i technologii proekologicznych. Ponadto do ogrzewania zaleca się stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej (takich jak: gaz przewodowy lub butlowy, olej opałowy, energia elektryczna, biomasa lub alternatywne źródła energii odnawialnej). Polityka energetyczna Unii Europejskiej zgodnie, z którą będzie następowało stopniowe odchodzenie od kopalnych źródeł energii oraz rozpowszechniania rozproszonych źródeł energii będzie wymuszała coraz szersze stosowanie indywidualnych urządzeń do zaopatrzenia w ciepło i prąd opartych na energii odnawialnej wody, wiatru, słońca czy biomasy. Jako rozwiązania alternatywne dla tradycyjnych surowców kopalnych coraz częściej wskazuje się wykorzystanie lokalnych elektrowni wodnych, mikrowiatraków, instalacji ogniw fotowoltanicznych czy budowę mikrobiogazowni. Na obszarze gminy Porąbka zlokalizowane są urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii. Należą do nich: elektrownia wodna, szczytowo-pompowa, o mocy 540 MW – na górze Żar, elektrownia wodna „Porąbka” o mocy 12,6 MW – przy zaporze na Sole, mała elektrownia wodna o mocy 160 kW z Turbiną Kapłana – w dawnej Papierni Czaniec, instalacja fotowoltaiczna o mocy 0,6 MW – na górze Żar oraz instalacja fotowoltaiczna o mocy 40 kWp – w rejonie ulic Działkowej, Kasztelańskiej i Krajobrazowej w Czańcu. W studium do-

puszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii, w tym instalacji fotowoltaicznych oraz elektrowni wodnych. Lokalizacja instalacji fotowoltaicznych dopuszczona jest na terenach zabudowy usługowej, usług turystycznych, usługowo – mieszkaniowej, usługowo – produkcyjnej, produkcyjnej i na terenach rolniczych. Na obszarach mieszkaniowych i usługowych, ale także produkcyjnych możliwa jest realizacja instalacji na dachach budynków. W przypadku terenów rolniczych mogą to być raczej farmy fotowoltaiczne. Pozyskiwanie energii elektrycznej z energii słońca jest działaniem proekologicznym jednak nie jest pozbawione oddziaływania na środowisko. Ze względów środowiskowych wskazuje się na zalety ogniw fotowoltaicznych: energia elektryczna wytwarzana jest bezpośrednio, sprawność przetwarzania energii jest taka sama, niezależnie od skali, moc jest wytwarzana nawet w pochmurne dni przy wykorzystaniu światła rozproszonego, obsługa i konserwacja wymagają minimalnych nakładów, a w czasie produkcji energii elektrycznej nie powstają szkodliwe gazy cieplarniane. O ile małe przydomowe czy przemysłowe panele PV mają w zasadzie minimalne oddziaływanie na środowisko, o tyle duże połacie pokryte panelami słonecznymi, umieszczone wśród otwartego krajobrazu, mogą negatywnie oddziaływać na zasoby środowiska (przede wszystkim rośliny, zwierzęta, siedliska i krajobraz). Jednym z elementów oddziaływania na środowisko może być także oddziaływanie na ptaki, które są dobrymi wskaźnikami jakości stanu środowiska przyrodniczego. Panele na większych przestrzeniach, tworząc elektrownie słoneczne, budowane są przede wszystkim na otwartych terenach pól uprawnych. Wpływ paneli słonecznych na komponenty przyrodnicze, a przede wszystkim ptaki, zależy głównie od lokalizacji inwestycji. Wpływ ten może mieć charakter pośredni i bezpośredni:

- wpływ pośredni – panele słoneczne i ich eksploatacja mogą spowodować: bezpośrednią utratę siedlisk naturalnych, fragmentację siedlisk i/lub ich modyfikację, zaburzenia związane ze straszeniem przebywających tam gatunków ptaków, głównie poprzez prace przy budowie parku solarnego i utrzymaniu jego późniejszej działalności. Jednak przy dobrym projekcie parku solarnego, czego przykładem jest obiekt Gondorf Kobern w Niemczech, stworzono nie tylko miejsce atrakcyjne dla ptaków, ale obecnie chroni się go na prawach rezerwatu dla zagrożonych gatunków roślin i zwierząt. Podejrzewa się, że panele w olbrzymich układach mogą odstraszać ptaki (np. żurawie w Hiszpanii czy gęsi w Niemczech).
- wpływ bezpośredni – prawidłowa lokalizacja elektrowni słonecznej (na terenach nie wykorzystywanych intensywnie przez ptaki) może przyczynić się paradoksalnie do powstania alternatywnych miejsc żerowania, np. dla łuszczaków (fragmenty trawiaste i krzewy pomiędzy panelami i sektorami) oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd). Nie ma naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności dla ptaków związanych z panelami słonecznymi ogniw fotowoltaicznych.

Dobra lokalizacja elektrowni słonecznych nie musi powodować negatywnego wpływu na populację ptaków. Przy sprawnym zarządzaniu taką elektrownią jej zlokalizowanie – zwłaszcza w zubożonym krajobrazie rolniczym – może być korzystne dla ptaków, stanowiąc urozmaicenie krajobrazu. Do zasad mogących zminimalizować wpływ inwestycji, zwłaszcza tych zajmujących większe obszary krajobrazu należą:

- unikanie lokalizacji parków słonecznych na obszarach stanowiących miejsce rozrodu lub intensywnego wykorzystania przez gatunki rzadkie i średnioliczne (sikora),
- pomiędzy sektorami paneli warto sadzić niskopienne żywopłoty, co zmniejsza ryzyko kolizji ptactwa wodnego,
- przewody elektryczne odprowadzające energię z parku trzeba umieszczać pod ziemią,
- unikanie budowy w szczycie sezonu lęgowego (na terenach otwartych sezon ten rozpoczyna się trochę szybciej, np. w przypadku czajki już w marcu). Również naprawy eksploatacyjne o większej skali należy wykonywać poza tym okresem,

- fragmenty trawiaste pomiędzy ogniwami nie powinny być uprawiane z wykorzystaniem sztucznego nawożenia, herbicydów i pestycydów. Najlepiej je wykaszć ręcznie, bądź poprzez wypas np. owiec,
- zezwolenie na spontaniczną sukcesję roślinności pomiędzy pasami, np. ziół i chwastów. Stanowią one doskonałe miejsca żerowania ptaków.

Koszty środowiskowe potencjalnie związane z rozwojem energetyki opartej na wykorzystywaniu fotowoltaiki są niewielkie. Jednak nasza wiedza na ten temat jest ciągle niewystarczająca i niezbędne okazuje się przeprowadzenie krajowych badań tego zagadnienia. (ocena wpływu na ptaki przygotowano na podstawie: *Wpływ elektrowni słonecznych na środowisko przyrodnicze*, prof. dr hab. Piotr Tryjanowski, UAM, Poznań, Andrzej Łuczak, ENINA, „Czysta Energia” – nr 1/2013).

Potencjalny wpływ na środowisko farm fotowoltaicznych to: wykorzystanie terenu, straty w siedliskach, zużycie wody, używanie do produkcji materiałów toksycznych.

Użytkowanie terenu – w zależności od lokalizacji i skali inwestycji. Przyjmuje się, że do uzyskania jednego megawata potrzeba od 1,5 do 4 ha. W przypadku elektrowni fotowoltaicznej istnieje możliwość pogodzenia jej funkcji z uprawą gruntów, choć jest to bardziej ograniczone niż chociażby w przypadku farm wiatrowych, dlatego tego typu instalacje rekomenduje się do stosowania na terenach zdegradowanych np. po kopalniach węgla brunatnego, piasku lub w pobliżu korytarzy komunikacyjnych.

Zużycie wody – sam ogniwa nie potrzebują wody do działania jednak jest ona użytkowana w procesie produkcyjnym paneli słonecznych. Ponadto w przypadku farm wytwarzających poza energią elektryczną także ciepło woda wykorzystywana jest w procesie chłodzenia. Jeśli planowane będzie przedsięwzięcie o znacznej znamionowej mocy elektrycznej, uwzględniając wielkość powierzchni paneli oraz fakt, że ich sprawność silnie zależy od temperatury pracy instalacji, należy uznać, iż eksploatacja farmy może wiązać się z koniecznością wykonania i eksploatacji w ruchu ciągłym układów chłodzących. Innym, bardziej innowacyjnym, sposobem zapewnienia chłodzenia jest zastosowanie radiatorów. Układy chłodzące mogą stanowić źródła hałasu, a także mogą wpływać negatywnie na środowisko gruntowo-wodne (w przypadku zastosowania wody). Ponadto, eksploatacja układów przekształcających przebiegi czasowe prądów i napięć może stanowić źródło hałasu. Układy te, wraz z infrastrukturą przesyłową, stanowią także źródła pól elektromagnetycznych.

Jednym z negatywnych skutków istnienia elektrowni słonecznych jest także efekt olśnienia, czyli chwilowe oślepienie. Przy dość znacznych prędkościach lotu ptaków (np. w przypadku gęsi dochodzi do 90 km/h), nie można wykluczyć, że nawet kilkusekundowe oślepienie może spowodować trudności w rozpoznaniu i ominięciu przeszkody. Dotyczy to zarówno ptaków zatrzymujących się w okolicy planowanej elektrowni słonecznej podczas migracji jak i drobnych ptaków lęgowych.

Same panele fotowoltaiczne nie oddziałują negatywnie na ludzi i zwierzęta w tym płazy, gady i owady oraz ich działanie nie ingeruje w istniejące ciekły wodne czy siedliska przyrodnicze. Ogniwa fotowoltaiczne nie oddziałują negatywnie na ludzi i zwierzęta i nie emitują hałasu. Najbliżej inwestycji nie znajdują się zabudowania i nie przewiduje się rozwoju terenów mieszkaniowych w najbliższym sąsiedztwie. W ustaleniach zmiany Studium strefa oddziaływania elektrowni fotowoltaicznych na środowisko musi zawierać się w wyznaczonych granicach obszaru lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych, dlatego pozostałe tereny w obrębie zmiany Studium nie będą narażone na wpływ planowanej inwestycji. Opisywane ewentualne oddziaływanie układów chłodzących ogniwa lub stacji transformatorowych nie powinny być uciążliwe dla sąsiednich terenów. Inwestycje w postaci budowy farm fotowoltaicznych nie powinny mieć ujemnego wpływu na środowisko, ani na zmianę stosunków wodnych, a

jednocześnie utrzymana zostanie zasada zrównoważonego rozwoju gminy. Wykonanie ewentualnych robót ziemnych związanych z realizacją inwestycji nie spowoduje naruszenia głównych elementów środowiska, a zmiany w środowisku wynikające z prowadzenia prac budowlanych będą miały charakter bezpośredni, krótkotrwały i odwracalny. W zależności od wielkości potencjalnych farm fotowoltaicznych różne powierzchnie zostaną wyłączone z użytkowania dla zwierząt, w tym ptaków. Instalacje fotowoltaiczne na obszarach rolniczych dopuszcza się głównie w otoczeniu miejscowo dxi Czaniec, Kobiernice i Bujaków. Biorąc jednak po uwagę rozległość terenów otwartych na terenie gminy można przypuszczać, że potencjalne przekształcenia w użytkowaniu gruntów nie powinny zaburzać równowagi ekosystemów. Dotychczasowa największa inwestycja tego typu w Polsce zajmuje powierzchnię około 2 ha i ma moc około 1 MW a największa planowana ma mieć 8 ha i moc 4MW.

Na układ komunikacyjny na obszarze gminy składają się droga krajowa, droga wojewódzka oraz drogi powiatowe i gminne. Modernizacja i rozbudowa układu komunikacyjnego z jednej strony przyczyni się do polepszenia warunków technicznych tych dróg, z drugiej zwiększy ich przepustowość i wprowadzi nowe połączenie komunikacyjne o znaczeniu wojewódzkim i powiatowym, co będzie miało wpływ na zwiększenie negatywnego oddziaływania tych dróg na klimat akustyczny, powietrze atmosferyczne i środowisko wodno – glebowe. Ustalenia projektu Studium nie odnoszą się bezpośrednio do zapewnienia skutecznych zabezpieczeń przeciwko niektórym uciążliwościom pochodzenia komunikacyjnego. Dotyczy to lokalizacji zabudowy w zasięgu ponadnormatywnego hałasu. Nie odnoszą się także bezpośrednio do emisji zanieczyszczeń powietrza oraz odprowadzania wód opadowych z terenów komunikacyjnych. Jednak wykorzystanie przepisów odrębnych stwarza możliwości do realizacji wszelkich działań zmierzających do ograniczenia uciążliwości planowanych i modernizowanych tras komunikacyjnych. Rodzaj zastosowanych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych powinien być wybrany na etapie projektowania przebudowy i budowy tych dróg tak, aby skutecznie obniżyć poziom hałasu do wartości dopuszczalnych zawartych w przepisach odrębnych. W celu eliminowania uciążliwości powodowanych przez transport samochodowy zaleca się wprowadzenie pasów ochronnych w postaci zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych w odległości zapewniającej bezpieczeństwo ruchu i nie stwarzającej zagrożeń dla podróżujących (w szczególności zlokalizowanej poza liniami rozgraniczającymi dróg) oraz stosowanie ekranów akustycznych w miejscach gdzie przekroczenia będą największe. Zaleca się także stosowanie w takich lokalizacjach do budowy materiałów o podwyższonej izolacyjności akustycznej lub stosowanie ekranowania przez zabudowę niewrażliwą na hałas (np. obiekty usługowe). Dopuszczenie nowej zabudowy w miejscach, gdzie może ona być narażona na negatywne oddziaływanie głównych dróg, a w szczególności na hałas i zanieczyszczenie powietrza jest możliwe wyłącznie po zrealizowaniu pasów zieleni izolacyjnej lub ekranów akustycznych wzdłuż dróg ograniczających negatywne oddziaływanie ruchu samochodowego. W przypadku braku technicznej możliwości realizacji pasów zieleni ochronnej lub ekranów akustycznych zabudowę należy odsunąć do odległości gdzie uciążliwości powodowane przez ruch samochodowy zostaną ograniczone do wartości określonych przepisami odrębnymi. Jednocześnie zaleca się wykorzystanie dostępnych technologii i metod mających na celu ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania ruchu samochodowego na środowisko i zdrowie ludzi.

Znajdujące się na terenie gminy linie wysokiego napięcia oraz linie niskiego i średniego napięcia nie powodują zagrożeń dla ludzi i środowiska przyrodniczego. Linie wysokiego napięcia przebiegają w znacznej mierze poza terenami zabudowanymi przeznaczonymi na pobyt stały ludzi, a jedynie w kilku miejscach przecinają tereny mieszkaniowe lub usługowo – produkcyjn. Z kolei oddziaływanie linii średniego i niskiego napięcia w zakresie promieniowania elektromagnetycznego jest na tyle niewielkie, że nie stanowi zagrożenia dla ludzi. Dla linii

wysokiego napięcia ustalono strefy ochronne i ograniczonego użytkowania zgodnie z przepisami odrębnymi. Podobnie sprawa wygląda ze stacjami transformatorowymi. Pracująca napowietrzna linia elektroenergetyczna WN prądu przemiennego jest także liniowym źródłem hałasu. Hałas generowany przez pracującą linię WN spowodowany jest mikrowyładowaniami elektrycznymi na powierzchni przewodów (na skutek ulotu). Hałas ulotu linii WN jest silnie uzależniony od warunków pogodowych, stanu środowiska, stanu technicznego powierzchni przewodów oraz charakteryzuje się dużą zmiennością poziomów w czasie i przestrzeni podczas dobrych warunków atmosferycznych. Wokół linii średnich napięć: 6, 15, 20, 30 kV hałas od ulotu praktycznie nie pojawia się, gdyż przekroje przewodów - dobierane do przesyłu prądów roboczych - są na tyle duże, że przy ww. napięciach wyładowania niezupełne nie występują. Jak wykazują pomiary wykonywane przez różne ośrodki badawcze, poziomy hałasu, emitowanego przez krajowe linie przesyłowe wysokich i najwyższych napięć, nie przekraczają w odległości kilkunastu metrów od osi linii - nawet w najgorszych warunkach pogodowych - wartości: 35 dB dla linii 110 kV, 40 dB dla linii 220 kV i 48 dB dla linii 400 kV. Porównując powyższe poziomy hałasu z wartościami dopuszczalnymi trzeba stwierdzić, że przekroczenia mogą występować tylko w niektórych miejscach pod liniami 400 kV. Dla linii 110 kV natężenie hałasu, w żadnych warunkach, nie przekracza wartości dopuszczalnej. Praktyka pomiarowa wykazuje jednak, że dla wielu wrażliwych ludzi, zamieszkujących w pobliżu słupów linii napowietrznych, hałas na poziomie niższym niż 40 lub 45 dB potrafi być dokuczliwy - najbardziej w porze nocnej, przy dużej wilgotności powietrza. Można temu przeciwdziałać, przeprowadzając okresowe czyszczenie izolacji na słupach lub wymieniając izolatory na bardziej nowoczesne. Zasięg oddziaływania stacji telefonii komórkowej będzie zależał od rodzaju zastosowanych anten oraz ich wysokości umieszczenia nad powierzchnią ziemi. W przypadku kolizji zabudowy mieszkaniowej zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania zaleca się stosowanie wszelkich rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych zmierzających do zapewnienia obniżenia poziomu pól elektromagnetycznych do wartości dopuszczalnych w przepisach odrębnych.

W celu pogodzenia możliwości rozwoju usług turystycznych na terenie gminy i zachowania walorów przyrodniczych, które są nieodzownym elementem i gwarantem atrakcyjności turystycznej na tym obszarze, zaleca się wnikliwą analizę lokalizacji poszczególnych funkcji tak, aby zachowane zostały obszary najcenniejsze przyrodniczo. Studium nie określa konkretnych lokalizacji obiektów usługowo - turystycznych czy mieszkaniowych, a jedynie wyznacza obszary, na których dopuszcza się tego typu przeznaczenia. Jednocześnie w ramach tych przeznaczeń możliwe jest lokalizowanie terenów zieleni. Na etapie realizacji planów miejscowych należy zwrócić szczególną uwagę na takie zaprojektowanie terenów mieszkaniowych i zieleni aby zachowywały one cenne przyrodniczo siedliska i nie powodowały negatywnego oddziaływania na środowisko.

Na obszarze gminy Porąbka znajdują się zarówno obiekty jak i obszary chronione zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody*. Należą do nich Park Krajobrazowy Beskidu Małego, rezerwat „Zasolnica”, Specjalny Obszar Ochrony PLH240023 „Beskid Mały” oraz dwa pomniki przyrody. W stosunku do wyżej wymienionych form ochrony przyrody obowiązują ustalenia zawarte w wymienionych poniżej aktach prawnych, które będąc dokumentami nadrzędnymi w stosunku do Studium, wyznaczają podstawowe kierunki ochrony środowiska i przyrody na terenie gminy Porąbka. Ustalenia te powinny być uwzględniane w aktach prawa miejscowego i decyzjach administracyjnych. Ustalenia Studium starają się nie ingerować w obszary cenne przyrodniczo i pozostawiać je w dotychczasowym użytkowaniu. Niestety w przypadku obszaru Natura 2000 oraz parku krajobrazowego na ich obszarze znajdują się istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Krajobraz gminy ma charakter rolniczo - osadniczy (obszary zurbanizowane, obszary infrastrukturalne, w tym zbiornik wodny, łąki, pastwiska, pola uprawne) oraz leśny (w połu-

dniowej i zachodniej części gminy). Granica rolno-leśna przebiega wysoko, zalesione są najczęściej górne części stoków i wyższe grzbiety górskie. Naturalne zbiorowiska roślinne występują na terenie gminy rzadko. Ponad połowę powierzchni obszaru zajmują zbiorowiska zastępcze i wtórne (łąki, pastwiska, pola uprawne), do których należą także lasy gospodarcze. Niektóre zbiorowiska nieleśne przekształciły się na skutek długotrwałego użytkowania w zbiorowiska o stosunkowo wysokich walorach florystycznych i posiadają obecnie charakter półnaturalny.

6.2 Wpływ ustaleń Studium na elementy środowiska we wzajemnym powiązaniu

Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi

Na pewne obszary niezabudowane upraw rolnych planuje się wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Rozwój zabudowy i komunikacji spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych i zmniejszenie przestrzeni produkcyjnej gleb. Przekształceniu ulegnie rzeźba terenu w wyniku prowadzonych prac ziemnych przygotowujących tereny na posadowienie nowej zabudowy i dróg. Częściowo rekompensatą dla utraty gleb i powierzchni biologicznie czynnych jest zapis przeznaczający części powierzchni działek na powierzchnię terenu biologicznie czynną, w zależności od przeznaczenia terenu. Wprowadzenie zabudowy i budowa tras komunikacyjnych może prowadzić do destabilizacji stoków i aktywizacji ruchów masowych, dlatego wszelkie prace ziemne prowadzone na stokach wzniesień w sąsiedztwie dolin rzecznych i zbiornika wodnego oraz w wyznaczonych strefach osuwiskowych powinny być poprzedzone wnikliwymi badaniami geologiczno – geomorfologicznymi.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Zapisy dotyczące ograniczeń w prowadzeniu gospodarki rolnej oraz gospodarki wodno – ściekowej i odpadami powinny wpłynąć na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, dla których dotychczasowym źródłem zanieczyszczeń była gospodarka rolna oraz nieuregulowana gospodarka ściekowa. Ustalenia zmiany Studium nie wprowadzają znacznej liczby terenów, które mogą przyczynić się do wzrostu zanieczyszczeń odprowadzanych do odbiorników, jakimi są wody powierzchniowe lub gruntowe. Ustalenia Studium przewidują odprowadzanie ścieków komunalnych i wód opadowych do sieci kanalizacyjnej i deszczowej oraz ale dopuszczają jako alternatywę stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników na nieczystości płynne. Niewłaściwie praktyki w eksploatacji tego typu oczyszczalni i zbiorników oraz ich wady konstrukcyjne mogą spowodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo – wodnego. Korzystnym zapisem jest retencjonowanie czystych wód opadowych na terenach mieszkaniowych.

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Na obszarze gminy przewiduje się rozwój infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem z środka grzewcze (gaz, energia elektryczna) oraz dopuszcza się stosowanie odnawialnych źródeł energii. Powietrze atmosferyczne będzie chronione w ramach przepisów szczególnych, jednak rozwój zabudowy i nagromadzenie punktowych emitorów indywidualnych, bez redukcji zanieczyszczeń, może powodować okresowe przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków inwersyjnych. Lokalne źródła ciepła na gaz, węgiel czy koks emitują, oprócz zanieczyszczeń, duże ilości dwutlenku węgla, co ma wpływ na globalne zmiany klimatyczne. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na pogorszenie stanu atmosfery będzie wzmożony ruch kołowy na modernizowanych i planowanych trasach komunikacyjnych. Ustalenia Studium stwarzają warunki do eliminacji części tych uciążliwości na skutek zapisów odnoszących się do lokalizacji zieleni przyulicznej, pasów zieleni izolacyjnej i oddalenia zabudowy na odległość zapewniają-

cał dotrzymanie dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń. Pozytywne działanie zieleni będzie ograniczone do okresu wegetacyjnego, podczas gdy największe zagrożenie dla jakości atmosfery będzie występować w okresie grzewczym. Pozytywnie na ogólny stan atmosfery będą wpływały tereny leśne. Nie ograniczą one jednak lokalnych podwyższonych stężeń zanieczyszczeń na terenach mieszkaniowych w pobliżu terenów komunikacyjnych.

Wpływ na klimat akustyczny

Tereny o lokalnych i okresowych przekroczeniach hałasu komunikacyjnego znajdują się prawdopodobnie (brak pomiarów) wzdłuż istniejących dróg: krajowej i wojewódzkiej. W ustaleniach Studium nie wyznacza się standardów akustycznych dla zabudowy chronionej, ale koniecznie powinno to być wykonywane na etapie sporządzania planów miejscowych. Pewną ochronę przed hałasem może stanowić wprowadzenie szpalerów drzew wzdłuż tras komunikacyjnych. W przypadku lokalizacji zabudowy w terenach zagrożonych hałasem należy stosować materiały budowlane o podwyższonej izolacyjności akustycznej oraz wykorzystywać obiekty niewrażliwe na hałas do ekranowania obiektów chronionych przed hałasem. Stosowanie barier akustycznych w postaci ekranów jest wskazane o miejscach przejścia dróg uciążliwych przez tereny mieszkaniowe i usług chronionych, choć ich aspekt krajobrazowy i skuteczność powinny być każdorazowo oceniane przed rozpoczęciem inwestycji. Z kolei wykorzystanie zieleni izolacyjnej będzie efektywne jedynie w przypadku zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Wpływ na świat roślinny i zwierzęcy

Obszar opracowania to tereny rolne, leśne oraz tereny zainwestowane i komunikacyjne. Wprowadzenie zabudowy oraz tras komunikacyjnych na tereny rolne w pobliżu terenów o wysokich walorach przyrodniczych może spowodować ograniczenie ilości gatunków migrujących oraz ograniczenie siedlisk roślinnych (bariery ekologiczne, synantropizacja środowiska). Uciążliwości wynikające z zainwestowania będą przejawiać się wzrostem zanieczyszczeń atmosfery oraz możliwością skażenia środowiska gruntowo – wodnego substancjami ropopochodnymi. Czynniki te mogą spowodować pogorszenie się stanu zieleni wysokiej oraz jakości gleb a także zanieczyszczeniem wód gruntowych i powierzchniowych, których stan sanitarny jest istotny dla występowania określonych gatunków roślin i zwierząt. Jednak tereny o szczególnej wartości pozostaną poza zasięgiem nowych inwestycji i powinny utrzymać swoje walory mimo rozwoju przestrzennego gminy.

Wpływ na klimat lokalny

Intensyfikacja zabudowy będzie miała niewielki wpływ na modyfikację klimatu lokalnego, szczególnie w odniesieniu do zaburzeń pola wiatru oraz emisji ciepła. Zabudowa mieszkaniowa i usługowa o kilku kondygnacjach może przyczynić się do ograniczenia przewietrzania oraz doprowadzić do powstania prądów wstępujących i efektu tunelowego w otoczeniu budynków. Wzrost powierzchni utwardzonych i powierzchni zewnętrznych ścian budynków przyczynią się do podwyższenia średniej temperatury powietrza, i spowodują pojawienie się zjawisk związanych z miejską wyspą ciepła (przesuszenie powietrza, spadek ilości tlenu w powietrzu). Utrudnienia w przewietrzaniu mogą powodować okresowe podwyższenie stężenia zanieczyszczenia atmosfery. Pozytywnie na ograniczenie negatywnych zjawisk związanych z rozwojem intensywnej zabudowy powinno wpływać przeznaczenie znacznych powierzchni na zieleni oraz bliskość terenów leśnych. Na terenach zabudowy z uwagi na położenie przy lesie oraz w pobliżu doliny rzecznej możliwe są inwersje temperatury i częstsze zamglenia.

Wpływ na krajobraz i ludzi

Ustalenia zmiany Studium zachowują istniejące zagospodarowanie terenów leśnych oraz wprowadzają podobną do istniejącej w sąsiedztwie, w rozmiarach zabudowę mieszkaniowo - usługową na tereny otwarte. W Studium nie dopuszcza się do nadmiernego rozproszenia zabudowy. Poza inwestycjami komunikacyjnymi i nielicznymi terenami aktywności gospodarczej nie przewiduje się wprowadzania uciążliwych dla krajobrazu budowli kubaturowych. Dla zdegradowanych terenów gospodarstw rolnych oraz zespołów zabytkowych przewiduje się rehabilitację zabudowy. Powinno to pozytywnie wpływać na walory krajobrazowe na tych obszarach.

VII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, ZMNIEJSZANIE LUB KOMPENSOWANIE NEGATYWNYCH DZIAŁAŃ NA ŚRODOWISKO

Głównym zagrożeniem dla jakości środowiska na obszarze gminy jest niekontrolowany rozwój terenów zurbanizowanych kosztem terenów rolniczych i cennych przyrodniczo oraz degradacja układów komunikacji powodująca wzrost zagrożenie dla jakości środowiska gruntowo – wodnego, klimatu akustycznego i powietrza atmosferycznego. Na terenie gminy nie ma większych ośrodków przemysłowych czy związanych z wydobywaniem surowców mineralnych, dlatego tego typu zagrożenia nie stanowią dominującej grupy wpływającej negatywnie na środowisko. Poważniejszym problemem jest emisja niska z indywidualnych palenisk domowych, emisja komunikacyjna, prowadzona działalność rolnicza oraz rozwój jednostek urbanistycznych bez odpowiedniego zapewnienia infrastruktury kanalizacyjnej i zaopatrzenia w ciepło.

W zakresie ładu przestrzennego konieczny jest harmonijny rozwój poszczególnych jednostek urbanistycznych oraz ograniczenie rozproszenia zabudowy. Nowo powstająca zabudowa powinna być wyposażona w odpowiednią infrastrukturę techniczną, co zapobiegnie degradacji środowiska. Korzystanie z walorów środowiska przyrodniczego powinno zakładać zachowanie równowagi tak, aby zapobiegać negatywnej antropopresji. Ochronie powinny podlegać zarówno obszary cenne przyrodniczo, obszary leśne jak i obszary zagrożenia powodziowego. Działania inwestycyjne w tych obszarach powinny uwzględniać zachowanie walorów przyrodniczych wraz z ich bioróżnorodnością i georóżnorodnością.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania realizacji *Studium* na środowisko przedstawia się następujące wnioski i propozycje działań:

- wskazane jest ograniczenie oferty obszarów pod zainwestowanie (w pierwszej kolejności obszary uzbrojone i dostępne komunikacyjnie oraz łatwe do wyposażenia w infrastrukturę techniczną i drogową);
- realizacja zabudowy na obszarach wskazanych w *Studium* powinna być poprzedzona wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną, a przede wszystkim skanalizowaniem terenów oraz zapewnieniem dojazdu;
- na styku terenów zainwestowanych a terenów chronionych lub potencjalnie cennych przyrodniczo konieczne jest wprowadzenie zabezpieczeń przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko, stosując wszelkie dostępne techniki.

Należy też zwrócić uwagę, że dokument Studium stanowi jedynie ramy rozwoju przestrzennego gminy, precyzowane następnie bardziej szczegółowo na etapie planów miejscowych. Dlatego Studium dopuszcza na poszczególnych terenach różnorodne przeznaczenia np. zabudowę mieszkaniową, ale też rekreacyjną czy zieleni. Umożliwia to regulowanie, „wariantowanie” zagospodarowania na poszczególnych terenach oczywiście w ramach ustalonych w Studium ogólnych zasad. Należy wykorzystać tereny sąsiadujące z terenami chronionymi na tereny zieleni, stanowiącej obszary otuliny lub bufora od terenów cennych przyrodniczo.

VIII. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w wielu dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, a także zawarte w dyrektywach UE.

Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020,
- Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
 - Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
 - Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
 - Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m. n.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

Ponadto cele Studium uwzględniają zapisy dokumentów strategicznych o randze krajowej. Są to między innymi:

- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 przedstawia cele w zakresie rozwiązań systemowych, wśród których wyróżnia włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych, a przede wszystkim do energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki komunalnej i budownictwa, rolnictwa, leśnictwa i tu-

rystyki, aktywizację rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskiem, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowisk, rozwój badań i postęp techniczny oraz ponoszenie odpowiedzialności za szkody w środowisku. Dokument ten dostrzega ważną rolę w ekologizacji planowania przestrzennego i użytkowania terenu oraz w edukacji ekologicznej i dostępie do informacji.

- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym dokumentach strategicznych, takich jak: „Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego” czy „Plan Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego”. W „Programie ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” głównym celem jest dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochrona i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Do głównych problemów środowiskowych należy zaliczyć: złą jakość powietrza, niedostateczną jakość wód powierzchniowych i podziemnych, zanieczyszczenie gleb, uciążliwość hałasu komunikacyjnego oraz nieuporządkowanie gospodarki odpadami. W programie określono cele długoterminowe do roku 2024 oraz krótkoterminowe do roku 2019 dla każdego z wyznaczonych priorytetów środowiskowych. Cele długoterminowe to:

- powietrze atmosferyczne (PA) - znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych. Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami.
- zasoby wodne (ZW) - system zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.
- gospodarka odpadami (GO) - zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne me-

tody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii.

- ochrona przyrody (OP) - zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.
- zasoby surowców naturalnych (ZSN) - zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.
- gleby (GL) - racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.
- tereny przemysłowe (TP) - przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.
- hałas (H) - poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.
- promieniowanie elektromagnetyczne (PEM) - utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach.
- przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym (PPAP) - ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

Nadrzędnym celem Planu Gospodarki Odpadami jest zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów oraz wdrożenie nowoczesnych systemów ich odzysku i unieszkodliwiania. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego zakłada skupienie gmin wokół Zakładów Zagospodarowania Odpadów (ZZO) wyposażonych w linie do segregacji odpadów, urządzenia do konfekcjonowania materiałów, instalacje do zagospodarowania (unieszkodliwiania) odpadów organicznych, tymczasowe pomieszczenia do magazynowania odpadów niebezpiecznych i składowiska odpadów.

Trzecim najważniejszym dokumentem określającym politykę ekologiczną państwa z konkretnym przełożeniem na problemy regionu (w załączniku do Programu zawarto wykaz miast i gmin, w których będą realizowane systemy oczyszczania ścieków w przedziale czasowym) jest „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych”. Jest to program, którego celem jest realizacja systemów oczyszczania ścieków w sektorze komunalnym do 2015 roku.

Ustalenia Studium realizacją główne cele i kierunki rozwoju zawarte w wymienionych dokumentach strategicznych dla obszaru województwa, kraju i Europy. Realizacja ustaleń planu przyczyni się do polepszenia jakości środowiska przyrodniczego na obszarze gminy oraz poprawy jakości życia jej mieszkańców.

IX. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.08.199.1227), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów opracowywany dokument nie będzie miał oddziaływania transgranicznego.

X. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem strategicznym na poziomie gminy umożliwiającym prowadzenie skutecznej polityki przestrzennej oraz umożliwiającym pozyskiwanie odpowiednich środków finansowych na realizację istotnych dla gminy przedsięwzięć inwestycyjnych (komunikacyjnych, infrastrukturalnych, gospodarczych). Brak realizacji ustaleń projektu Studium może przyczynić się do zakłócenia ładu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy potrzebami ochrony środowiska, a potrzebami rozwoju gospodarczego. Niekorzystne byłoby zaprzestanie realizacji działań w zakresie planowanego rozwoju systemu komunikacyjnego (głównie drogowego) oraz ochrony i kształtowania systemów przyrodniczych. Stworzenie sprawnego, bezpiecznego systemu przewozu osób i ładunków zapewniającego mieszkańcom gminy warunki życia na odpowiednim poziomie oraz stwarzającego warunki do rozwoju gospodarczego i zachowania ładu przestrzennego, to jedno z najważniejszych zadań gminy prowadzące do podniesienia jakości życia. Brak realizacji ustaleń projektu Studium może prowadzić do chaotycznego rozwoju przestrzennego istniejących jednostek urbanistycznych, bez odpowiedniej infrastruktury technicznej oraz układu komunikacyjnego. Prowadzić to będzie do pogorszenia jakości funkcjonowania środowiska (gruntowo – wodnego, powietrza, klimatu akustycznego). Może także wprowadzać zagrożenie dla środowiska w obszarach cennych przyrodniczo, których zachowanie jest istotne w punkcie widzenia integralności i ciągłości systemów przyrodniczych na terenie kraju. Przy braku realizacji Studium zapewnienie ochrony, powiązań i trwałości funkcjonowania obszarów cennych przyrodniczo, byłoby prawdopodobnie niewielkie i skutkowałoby znaczną ekspansją antropogeniczną.

XI. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu zmiany Studium pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

1. oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
 2. przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.
- Ad 1) W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:
- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
 - w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
 - w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o analizę realizacji Studium i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.
- Ad. 2) W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń Studium powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji Studium, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych

przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (*Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*).

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: „*W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem (...) wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy. Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.*” Wskazane przepisy dotyczą m.in. uwzględniania w miejscowych planach zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu:

- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę, gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, przemian struktury agrarnej, rozwoju budownictwa, wzrostu lesistości),

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Zgodnie z art. 10 Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do gminy.

W celu oceny wpływu zagospodarowania na środowisko i człowieka można zastosować wskaźniki monitoringu. Poza przyjętymi w przepisach odrębnych wskaźnikami dotyczącymi jakości poszczególnych komponentów środowiska można wykorzystać następujące parametry:

- jakość powietrza - liczba instalacji ogrzewania i podgrzewania wody gospodarczej w oparciu o paliwa ekologiczne (gaz, olej opałowy, energia elektryczna);
- jakość wód, gospodarka wodno-ściekowa - gospodarstwa podłączone do kanalizacji, gospodarstwa podłączone do bezodpływowych zbiorników na nieczystości (szamb), gospodarstwa podłączone do przydomowych oczyszczalni ścieków;
- gospodarka odpadami - ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca;
- ochrona przyrody, bioróżnorodności, krajobrazu - obszar gminy objęty ochroną przyrody lub krajobrazu;
- klimat akustyczny - uciążliwość akustyczna dróg (na podstawie pomiarów zarządców).

XII. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

12.1. Przyjęte założenia

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy jako podstawowe przyjęto założenie, że autorzy projektu zmiany Studium uwzględnili wszystkie aspekty ochrony środowiska. Zapisy ustaleń projektu zmiany Studium przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców. Szczegółowe lokalizacje nowych inwestycji muszą być ustalane z uwzględnieniem przepisów szczególnych, dotyczących m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją środowiska.

W celu otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń zmiany Studium na środowisko przyrodnicze dokonano klasyfikacji poszczególnych terenów pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji dokumentu. Określono również przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Ponadto scharakteryzowano wpływ ustaleń zmiany Studium oraz rodzaj oddziaływania na tereny przyległe do obszaru opracowania.

Wydzielono cztery grupy, w ramach powyższej klasyfikacji, które przedstawiono na załączonej mapie w skali 1:10000 oraz opisano w niniejszym tekście.

- A** Tereny lasów i zalesień **ZL**, tereny zieleni nieurządzonej **ZN**, tereny zieleni urządzonej **ZP**, tereny wód powierzchniowych **WS**.
- B** Tereny rolnicze **R**, tereny cmentarzy **ZC**, tereny rolnicze, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu **Rf**.
- C** Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej **MN/U**, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW**, tereny zabudowy zagrodowej **RM**, tereny zabudowy usługowej, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu **U**, tereny zabudowy usług turystycznych, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu **UT**, tereny sportu i rekreacji **US**, tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu **U/M**, drogi klasy lokalnej, pozostałe drogi.
- D** Tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu **U/P**, tereny zabudowy produkcyjnej, składy i magazyny, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związa-

nych z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu **P**, tereny obiektów infrastruktury technicznej **IT**, tereny elektrowni szczytowo-pompowej na górze Żar **IT/E**, tereny obsługi komunikacji **KS**, tereny obsługi produkcji rolnej i leśnej **RU**, drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego, drogi klasy głównej, drogi klasy zbiorczej.

12.2. Prognoza skutków wpływu ustaleń zmiany Studium na środowisko

Przyjęte i przedstawione powyżej założenia niniejszej prognozy opracowano w odniesieniu do wydzielonych grup, oznaczonych na mapie „Prognozy ...” literami A, B, C i D. Przewiduje się następujące oddziaływanie ustaleń zmiany Studium na środowisko przyrodnicze, krajobraz i zdrowie mieszkańców:

A Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie *korzystny dla środowiska*. Oddziaływanie na środowisko:

- zachowanie bioróżnorodności na terenach leśnych, łąkowych oraz towarzyszących ciekom powierzchniowym;
- tereny zieleni i lasów będą miały korzystny wpływ na mikroklimat i bioróżnorodność;
- łagodzenie skutków negatywnych oddziaływań urbanizacji w postaci hałasu, emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zmian bilansu wodnego;
- zachowanie powierzchni biologicznie czynnych i siedlisk roślinnych i zwierzęcych;
- zachowanie korytarzy ekologicznych;
- zielen podnosi walory krajobrazowe terenów zurbanizowanych.

Oddziaływanie ustaleń Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako bardzo korzystne, pod względem intensywności przekształceń – jako nieistotne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i pośrednie, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako lokalne i ponadlokalne, pod względem trwałości oddziaływania – jako odwracalne.

B Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie *neutralny dla środowiska*. Oddziaływanie na środowisko:

- zachowanie powierzchni biologicznie czynnych i przestrzeni produkcyjnej gleb;
- zachowanie krajobrazu kulturowego (obszary upraw rolnych z lokalnymi zakrzewieniami i zadrzewieniami);
- tereny cmentarzy z zadrzewieniami podnoszą estetykę terenów zurbanizowanych;
- tereny cmentarzy mogą stanowić zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego oraz powietrza;
- w przypadku prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej możliwość zagrożenia dla środowiska glebowo – wodnego (nadmierna chemizacja wód gruntowych, gleb, spływ zanieczyszczonych wód do cieków wodnych).

Oddziaływanie ustaleń Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako bez znaczenia, pod względem intensywności przekształceń – jako nieznaczne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem

zasięgu przestrzennego – jako miejscowe, pod względem trwałości przekształceń – jako częściowo odwracalne.

C Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie generował **uciążliwości dla środowiska**. Oddziaływanie na środowisko:

- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej pod zabudową i terenami utwardzonymi;
- emisje z systemów grzewczych: indywidualnych i zorganizowanych;
- emisje hałasu z terenów usługowych i mieszkaniowych oraz komunikacji dojazdowej;
- wzrost produkcji odpadów i ścieków;
- możliwe zanieczyszczenie wód gruntowych i gruntu wodami opadowymi ze związkami ropopochodnymi pochodzącymi z terenów komunikacji i utwardzonych;
- nieprawidłowa eksploatacja indywidualnych urządzeń do oczyszczania ścieków;
- umiarkowana presja antropogeniczna na tereny o walorach przyrodniczych;
- tereny usług sportu i rekreacji z dużym wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej stanowią miejsce odpoczynku dla okolicznych mieszkańców, podnoszą atrakcyjność terenów zurbanizowanych.

Oddziaływanie ustaleń Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako potencjalnie niekorzystne i bez znaczenia, pod względem intensywności przekształceń – jako zauważalne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i skumulowane, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe, pod względem trwałości przekształceń – jako nieodwracalne i częściowo odwracalne.

D Tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie generował **zagrożenia dla środowiska**. Oddziaływanie na środowisko:

- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej pod zabudową i terenami utwardzonymi;
- emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z systemów grzewczych zorganizowanych oraz z terenów komunikacji;
- zauważalna emisja hałasu z terenów produkcyjnych oraz komunikacji lokalnej i ponadlokalnej;
- modyfikacja krajobrazu kulturowego i wprowadzenie barier ekologicznych;
- wysokie prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód gruntowych i gruntu wodami opadowymi ze związkami ropopochodnymi pochodzącymi z terenów komunikacji i terenów utwardzonych,
- zagrożenia środowiskowe wynikające z gromadzenia odpadów i eksploatacji obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Oddziaływanie ustaleń Studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru – jako potencjalnie niekorzystne, pod względem intensywności przekształceń – jako duże i zupełne, pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednie i pośrednie, pod względem okresu trwania oddziaływania – jako długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe i okresowe, pod względem zasięgu przestrzennego – jako miejscowe i lokalne, pod względem trwałości oddziaływania – jako nieodwracalne.

12.3. Oddziaływanie ustaleń *Studium* poza obszarem opracowania

Zrealizowanie planowanego zainwestowania w granicach gminy będzie miało również pewien wpływ na środowisko poza obszarem opracowania *Studium*, głównie w zakresie kształtowaniu klimatu akustycznego, jakości środowiska gruntowo - wodnego oraz stanu atmosfery. Rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej może przyczynić się do wzrostu natężenia ruchu samochodowego, wzrostu hałasu oraz zanieczyszczenia powietrza wzdłuż tras prowadzących do obszaru gminy.

Realizacja ustaleń *Studium*, związanych z rozwojem nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, może mieć wpływ na zwiększenie obciążenia środowiska ilością ścieków i odpadów odprowadzanych z obszaru gminy, zwiększonym zapotrzebowaniem na media (woda, energia elektryczna, gaz) oraz oddziaływaniem na środowisko w miejscu ich utylizacji lub „produkcji”. Rozwój terenów zurbanizowanych w pobliżu terenów leśnych może przyczynić się do pogorszenia się warunków występowania zieleni wysokiej. W przypadku sąsiadującej z lasem zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej oraz przebiegających przez tereny leśne dróg wojewódzkich może dojść do tzw. efektu brzegowego, czyli postępującej od granic lasu i drogi degradacji drzewostanu.

Ustalenia *Studium* starają się ograniczyć ingerencje procesów urbanizacji w tereny otwarte i zieleni. Świadczy o tym znaczny zasięg terenów o funkcji przyrodniczej oraz szereg zapisów określających udział powierzchni zieleni w obrębie terenów zurbanizowanych oraz dbałość o zielen zabytkową i walory krajobrazowe.

12.4 Oddziaływania na obszary chronione przyrodniczo, w tym obszary Natura 2000

Na obszarze gminy Porąbka znajdują się powierzchniowe formy ochrony przyrody (park krajobrazowy, rezerwat przyrody), w tym obszary Natura 2000. Kompleksowe wyposażenie obszaru gminy w elementy infrastruktury technicznej powinno poprawić jakość środowiska, a co za tym idzie pośrednio stworzyć warunki do zachowania lub poprawy warunków siedliskowych. Planowane zagospodarowanie będzie oddziaływać na obszary Natura 2000, ale nie będzie na nie oddziaływać znacząco negatywnie. Na obszarze parku krajobrazowego znajduje się istniejąca zabudowa mieszkaniowa. Natomiast planowana zabudowa mieszkaniowo-usługowa nie będzie znajdować się na terenie Natura 2000. Ustalenia *Studium* zawierają wiele zapisów ograniczających negatywne oddziaływanie planowanego zagospodarowania na środowisko (m. in. zapisy dotyczące zachowania zadrzewień, zieleni śródpolnej, i in.) oraz w sposób prawidłowy regulują elementy wyposażenia w infrastrukturę techniczną terenów zurbanizowanych.

Przeznaczenie pewnych obszarów na terenie gminy pod zainwestowanie może stwarzać potencjalne zagrożenie dla obszarów o walorach przyrodniczych, głównie poprzez wzrost presji terenów zainwestowanych (realizowanych w sposób wyrwykowy – brak etapowania realizacji *Studium*) na tereny o funkcji przyrodniczej oraz pogorszenie jakości środowiska (wzrost ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska, zmiany warunków glebowo - wodnych). Zadaniem dla władz samorządowych powinno być określenie kolejności nowego zainwestowania, zapewnienie wyposażenia terenów wskazanych pod zabudowę w infrastrukturę techniczną i drogową, tak by zdecydowanie ograniczyć potencjalnie negatywny wpływ nowej zabudowy na tereny o walorach przyrodniczych. W wielu przypadkach, w sąsiedztwie obszarów o walorach przyrodniczych planowane jest zainwestowanie o małej intensywności, których potencjalna uciążliwość dla środowiska jest mała.

Objęcie ochroną prawną obszarów najbardziej wartościowych przyrodniczo zapewnia im większą uwagę inwestorów i ograniczenie presji ze strony planowanego zainwestowania, co między innymi wynika z przepisów prawnych.

XIII OBSZARY PROBLEMOWE I KONFLIKTOWE – STWARZAJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Studium przewiduje pod zainwestowanie obszary w pobliżu istniejących układów urbanistycznych. Znaczne obszary gminy znajdują się w strefie terenów otwartych, zieleni, lasu i strefy rolnej gdzie inwestycje ograniczają się do funkcji rekreacyjnej, sportowej i turystycznej bądź są ściśle związane z terenami przeznaczonymi na zieleń. Obszary najbardziej wartościowe przyrodniczo w obrębie gminy związane są z terenami dolin rzecznych i terenami leśnymi, które też należą do obszarów najbardziej wrażliwych na skażenie czy degradację środowiska. Zapisy *Studium* zakładają ograniczenie uciążliwości planowanego zainwestowania, co nie znaczy, że każda ingerencja w środowisko może być nieuciążliwa. Do obszarów, które potencjalnie mogą stwarzać największe problemy, a nawet konflikty można zaliczyć:

- tereny planowanej zabudowy (mieszkaniowej lub usługowej) zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, co może być przyczyną zbyt dużej antropopresji,
- tereny zabudowy aktywności gospodarczej lub usługowej w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych,
- przebieg dróg na odcinkach sąsiadujących z zabudową mieszkaniową i obszarami o wysokich walorach przyrodniczych,
- lokalizacja terenów mieszkaniowych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych na terenach zagrożonych osuwaniem lub podtopieniem.

Obszary te wymagają szczególnej uwagi na etapie sporządzania projektu planu miejscowego, w którym należy szczegółowo rozróżnić stopień uciążliwości planowanego zainwestowania dla środowiska przyrodniczego i zdrowia człowieka, uwarunkowania przyrodnicze i odporność środowiska na przewidywane negatywne oddziaływanie. Ponieważ *Studium* wykazuje dużą elastyczność w zapisach, w planie miejscowym należy rozstrzygnąć jakie przeznaczenie terenu i warunki jego realizacji będą najważniejsze dla obszarów potencjalnie konfliktowych.

XIV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje zagadnienia związane z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców, ochroną zasobów naturalnych, a także kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych. Analizuje stan funkcjonowania środowiska i jego poszczególnych elementów oraz określa potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń *Studium*, zarówno w obszarze opracowania, jak i w obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem. Ponadto zawiera informacje o przewidywanych przyrodniczych skutkach gospodarowania przestrzenią związanymi z ustaleniami *Studium*.

Studium przewiduje pod zainwestowanie obszary w pobliżu istniejących układów urbanistycznych. Znaczne obszary gminy znajdują się w strefie terenów otwartych, zieleni, lasu i strefy rolnej gdzie inwestycje ograniczają się do funkcji rekreacyjnej, sportowej i turystycznej bądź są ściśle związane z terenami przeznaczonymi na zieleń. Obszary najbardziej wartościowe przyrodniczo w obrębie gminy związane są z terenami dolin rzecznych i terenami leśnymi, które też należą do obszarów najbardziej wrażliwych na skażenie czy degradację środowiska. Zapisy *Studium* zakładają ograniczenie uciążliwości planowanego zainwestowania, co nie znaczy, że każda ingerencja w środowisko może być nieuciążliwa. Do obszarów, które potencjalnie mogą stwarzać największe problemy, a nawet konflikty można zaliczyć:

- tereny planowanej zabudowy (mieszkaniowej lub usługowo) zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, co może być przyczyną zbytniej antropopresji,
- tereny zabudowy aktywności gospodarczej lub usługowej w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych,
- przebieg dróg na odcinkach sąsiadujących z zabudową mieszkaniową i obszarami o walorach przyrodniczych,
- lokalizacja terenów mieszkaniowych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych na terenach zagrożonych osuwaniem lub podtopieniem.

Obszary te wymagają szczególnej uwagi na etapie sporządzania projektu planu miejscowego, w którym należy szczegółowo rozeznaczyć stopień uciążliwości planowanego zainwestowania dla środowiska przyrodniczego i zdrowia człowieka, uwarunkowania przyrodnicze i odporność środowiska na przewidywane negatywne oddziaływanie. Ponieważ *Studium* wykazuje dużą elastyczność w zapisach, w planie miejscowym należy rozstrzygnąć jakie przeznaczenie terenu i warunki jego realizacji będą najwłaściwsze dla obszarów potencjalnie konfliktowych.

Czynnikiem ograniczającym zagospodarowanie obszaru gminy jest występowanie obszarów zagrożeń osuwiskowych. Obejmują one stromo nachylone stoki górskie, ale także zbocza lokalnych cieków wodnych. W obszarach osuwisk nieaktywnych w północno – zachodniej części gminy w rejonie miejscowości Bujaków i Kobiernice znajduje się istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Natomiast w południowo – wschodniej części gminy, w dolinach rzek Wielka i Mała Puszcza znajdują się obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, na których również znajdują się istniejące budynki mieszkaniowe. Występowanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na tych obszarach jest niekorzystne z punktu widzenia właściwości geotechnicznych gruntu, zwłaszcza w obszarach nieaktywnych osuwisk. W przyszłości na tych obszarach być może konieczne będą działania zapobiegające skutkom ruchów masowych.

Ustalenia *Studium* wprowadzają zabudowę mieszkaniową oraz zabudowę usługową na tereny otwarte, głównie jako uzupełnienie istniejących układów urbanistycznych oraz rozbudowują układ komunikacyjny. Niestety na obszarze gminy oprócz zabudowy skoncentrowanej w dolinach rzecznych znajduje się sporo obszarów zabudowy rozproszonej. Planowane poszerzenie strefy zurbanizowanej ma po części na celu połączenie obiektów zabudowy rozproszonej z półzwartą zabudową w terenach dolinnych. Lokalizując nowe tereny pod zabudowę starano się unikać sąsiedztwa terenów leśnych lub wchodzenia z zabudową w obszary śródlądne, choć nie zawsze było to możliwe (np. w dolinie Wielkiej Puszczy). Nie zawsze jednak takie działania okazały się możliwe, dlatego w niektórych lokalizacjach planowana zabudowa będzie bezpośrednio sąsiadować z obszarami leśnymi. Niestety część istniejących i planowanych pod zabudowę terenów znalazła się także w obszarach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Nie są to co prawda obszary bezpośrednio zagrożone osuwiskami jak w przypadku terenów aktywnych lub nieaktywnych osuwisk (na obszarze nieaktywnych osuwisk znajdują się istniejące obiekty w innej części gminy) jednak potencjalnie istnieje możliwość rozwoju nowych ruchów masowych w ich granicach. Dlatego zagospodarowanie tych obszarów powinno podlegać szczególnym wymaganiom tak, aby nie dokonać naruszenia stabilności stoku. Zachowane pozostają tereny leśne. Strefa terenów niezabudowanych obejmuje znaczne obszary gminy włączając w to obszary użytkowane rolniczo a także pozostające jako nieużytki z roślinnością trawiastą.

Ustalenia *Studium* zalecają odprowadzanie wszystkich ścieków w rozumieniu ustawy prawo wodne do sieci kanalizacji sanitarnej i następnie do miejsc oczyszczania ścieków. W przypadku braku skanalizowania terenów dopuszcza się odprowadzanie ścieków do przydo-

mowych oczyszczalni ścieków i szczelnych bezodpływowych zbiorników na ścieki. Szamba dopuszcza się wyłącznie jako rozwiązania tymczasowe do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej. Ponadto dopuszcza się docelowe indywidualne oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach, tylko na obszarach, poza Aglomeracją ściekową Kęty, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną. Wszystkie przepisy zawarte w ustaleniach projektu zmiany Studium powinny zagwarantować właściwe funkcjonowanie środowiska gruntowo – wodnego oraz jego jakość na poziomie wartości dopuszczalnych zawartych w przepisach odrębnych.

Na obszarze gminy Porąbka znajdują się zarówno obiekty jak i obszary chronione zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody*. Należą do nich Park Krajobrazowy Beskidu Małego, rezerwat „Zasolnica”, Specjalny Obszar Ochrony PLH240023 „Beskid Mały” oraz dwa pomniki przyrody. W stosunku do wyżej wymienionych form ochrony przyrody obowiązują ustalenia zawarte w wymienionych poniżej aktach prawnych, które będąc dokumentami nadrzędnymi w stosunku do Studium, wyznaczają podstawowe kierunki ochrony środowiska i przyrody na terenie gminy Porąbka. Ustalenia te powinny być uwzględniane w aktach prawa miejscowego i decyzjach administracyjnych. Ustalenia Studium starają się nie ingerować w obszary cenne przyrodniczo i pozostawiać je w dotychczasowym użytkowaniu. Niestety w przypadku obszaru Natura 2000 oraz parku krajobrazowego na ich obszarze znajdują się istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

W prognozie wskazano propozycje działań w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania realizacji *Studium* na środowisko, do których należą:

- etapowanie oferty obszarów pod zainwestowanie (w pierwszej kolejności obszary uzbrojone i dostępne komunikacyjne oraz łatwe do wyposażenia w infrastrukturę techniczną i drogową);
- realizacja zabudowy na obszarach wskazanych w *Studium* powinna być poprzedzona wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną, a przede wszystkim skanalizowaniem terenów oraz zapewnieniem dojazdu;
- na styku terenów zainwestowanych a terenów chronionych lub potencjalnie cennych przyrodniczo konieczne jest wprowadzenie zabezpieczeń przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko, stosując wszelkie dostępne techniki.

W prognozie nie wskazywano wariantów proponowanego zagospodarowania gdyż dokument Studium stanowi jedynie ramy rozwoju przestrzennego gminy i dlatego dopuszcza na poszczególnych terenach różnorodne przeznaczenia np. zabudowę mieszkaniową, ale też rekreacyjną czy zielenią. Umożliwia to regulowanie, „wariantowanie” zagospodarowania na poszczególnych terenach oczywiście w ramach ustalonych w Studium ogólnych zasad.

W prognozie wydzielono, w nawiązaniu do ustalonych w Studium stref, cztery główne grupy terenów o odmiennym oddziaływaniu na środowisko. Są to tereny, na których prognozowany wpływ ustaleń Studium będzie korzystny dla środowiska, neutralny dla środowiska, będzie generował uciążliwości oraz zagrożenia dla środowiska.

Projekt *Studium* stwarza warunki do ograniczenia lub eliminacji części z negatywnych skutków planowanych zmian. Ich realizacja i ostateczny wpływ na środowisko przyrodnicze powinny być regulowane na etapie planów miejscowych oraz konkretnych decyzji administracyjnych wydawanych w oparciu o te dokumenty z zastosowaniem regulacji wynikających z przepisów dotyczących ochrony przyrody i środowiska.